

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XV, številka 2, marec 2010, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Vlaganje Ljubljane
v trajnostni promet
predstavljeno v
Cannesu

5
Na poti do zelene
prestonice Evrope

11
Odkrito 4 500 let
staro kolišče na Špici

15
Razpis za
Župančičeve nagrade

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Rezultati notranjega nadzora skladnosti pitne vode

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Preostale javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode najdete v podmenijih na spletni strani

www.jh-lj.si/index.php?p=3&k=364

Kakovost podzemne vode decembra 2009 in januarja 2010

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemne vode (Ur. l. RS, št. 125/09)

- () - meja zaznavanja merilne metode (LOD)
- - spojine niso bile ugotovljene
- < - Meja določanja (LOQ)

Mejne vrednosti za podzemne vode so bile, od vseh izmerjenih parametrov, decembra 2009 presežene za atrazin na merilnem mestu Hrastje Ia in za desetilatrazin (razgradni produkt atrazina) na merilnem mestu Hrastje Ia in Brest I a ter januarja 2010 za desetilatrazin na merilnem mestu Brest I a. Vodnjak Hrastje I a ni vključen v centralni vodovodni sistem za oskrbo meščanov s pitno vodo!

Zrak v Ljubljani decembra 2009 in januarja 2010

V tabelah so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Oktobra 2009 smo zaključili meritve onesnaženosti zraka na merilnem mestu Figovec in merilnike prestavili na novo lokacijo. Hkrati smo izvedli tudi preново merilne postaje. Na merilnem mestu smo decembra zabeležili 13 dni s preseženo vrednostjo delcev PM₁₀ in 1 prekoračitev mejne urne koncentracije dušikovega dioksida NO₂. Januarja 2010 smo zabeležili 18 dni s preseženo vrednostjo delcev PM₁₀. Druge izmerjene vrednosti se gibljejo v okviru dovoljenih meja. V skladu z Uredbo o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) veljajo naslednji normativi:

SO₂: Mejna letna koncentracija SO₂ znaša 20 µg/m³ urna mejna koncentracija znaša 350 µg/m³ in je lahko presežena največ 24-krat v koledarskem letu. Dnevna mejna koncentracija SO₂ znaša 125 µg/m³ in je lahko presežena največ 3-krat v koledarskem letu.

NO₂: Mejna letna koncentracija NO₂ v letu 2009 s sprejemljivim preseganjem znaša 42 µg/m³, v letu 2010 pa 40 µg/m³. Urna mejna koncentracija znaša 200 µg/m³ in je lahko presežena največ 18-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna koncentracija benzena s sprejemljivim preseganjem za leto 2009 znaša 5,5 µg/m³, v letu 2010 pa 5 µg/m³.

PM₁₀: Mejna letna vrednost v koledarskem letu znaša 40 µg/m³, mejna 24-urna vrednost delcev PM₁₀ znaša 50 µg/m³ in je lahko presežena 35-krat v koledarskem letu

Rezultati notranjega nadzora skladnosti pitne vode za februar 2010

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE		
			KLEČE	BREST	JARŠKI PROD
			10. 2. 2010	10. 2. 2010	10. 2. 2010
pH		6,5 - 9,5	7,6	7,5	7,5
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	436	448	478
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	0,6	0,7	1,0
Amonij	mg/l NH ₄	0,5	<0,003	<0,003	<0,003
Nitrat	mg/l NO ₃	50	9,7	10	13
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,003	<0,003	<0,003
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13	5,2	15
Klorid	mg/l Cl	250	14	2,9	13
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,10	<0,10	<0,10
Bor	mg/l B	1	0,019	0,0056	0,024
Krom	µg/l Cr	50	1,3	0,67	1,7
Svinec	µg/l Pb	25	<0,20	0,31	0,53
Atrazin	µg/l	0,1	<0,03	<0,03	<0,03
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,03	<0,03	<0,03
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,03	<0,03	<0,03
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	<0,1	<0,1	<0,1
Trihaloeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<0,05	1,05	0,17
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,1	<0,1	<0,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., marec 2010.

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Ljubljanskem polju

merilno mesto	datum	atrazin	desetil- atrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče - Villa	7. 12. 2009	(0,03)	(0,03)	-	15	2,4
Hrastje - Ia	7. 12. 2009	0,12	0,12	1,2	23	17
Šentvid -Ila	7. 12. 2009	(0,03)	(0,03)	-	20	1,3
Jarški prod - III	7. 12. 2009	(0,03)	(0,03)	-	12	2,2
Brest Ia	7. 12. 2009	0,06	0,5	0,1	19	1,1
Kleče - Villa	4. 1. 2010	(0,03)	(0,03)	-	11	1,1
Hrastje - Ia	4. 1. 2010	0,10	0,09	1	23	17
Šentvid -Ila	4. 1. 2010	(0,03)	<0,05	-	19	1,1
Jarški prod - III	4. 1. 2010	(0,03)	(0,03)	0,2	11	1,7
Brest Ia	4. 1. 2010	0,05	0,47	0,1	19	1,7

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leti 2009 in 2010, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani decembra 2009 in januarja 2010

DECEMBER 2009					
Merilno mesto Figovec	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen	
Povprečna mesečna vrednost	5 µg/m ³	67 µg/m ³	50 µg/m ³	*	
Maksimalna urna vrednost	12 µg/m ³	203 µg/m ³	159 µg/m ³	*	
Maksimalna dnevna koncentracija	7 µg/m ³	131 µg/m ³	95 µg/m ³	*	
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	1	13	*	
JANUAR 2010					
Merilno mesto Križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen	
Povprečna mesečna vrednost	6 µg/m ³	82 µg/m ³	74 µg/m ³	*	
Maksimalna urna vrednost	16 µg/m ³	190 µg/m ³	458 µg/m ³	*	
Maksimalna dnevna koncentracija	9 µg/m ³	155 µg/m ³	225 µg/m ³	*	
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	18	*	

* Zaradi dodatnega preverjanja referenčnih testnih plinov podatki za benzen niso navedeni.

Vir: Oddelek za varstvo okolja Mestne uprave Mestne občine Ljubljana.

Ljubljana

Ljubljana ali ljubezen z zamudo

Okoljske meritve 2

Jože Ciuha: Ljubljana
ali ljubezen z zamudo 3

MIPIM: Vlaganje Ljubljane
v trajnostni promet 4

Na poti do zelene
prestonice Evrope:

- kandidatura Ljubljane za naslov zelena prestolnica Evrope,
- zgoščevalna taksa,
- Energetski koncept MOL,
- posodobljen Okoljski merilni sistem,
- KP Ljubljansko barje 5-7

Uvodni dogodek v svetovno
prestonico knjige: razstava in
knjiga Eve Petrič 8

Ljubljanski razgledi:

- predstava in simpozij kot poklon Petru Božiču,
- simpozij o Ivanu Hribarju,
- reportaža študentov o festivalu Bobri,
- odkrito kolišče na Špici,
- delovni načrti ČS Moste 10-13

Nagrajenci civilne zaščite 14

Razpis za Župančičeve
nagrade 15

Tribuna 16

Nagrajena fotografija
Boruta Hafnerja 16

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Eva Petrič, Metulj v glavi

Spodaj: 4500 let staro pred nedavnim odkrito
kolišče na Špici, foto: arhiv MGLM

Avtorica nepodpisanih besedil
je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj:
župan Zoran Jankovič.
Uredniški odbor: Mitja
Meršol (predsednik),
Vesna Kos- Bleiweis, dr.
Jožef Kunič, Eva Strmljan
Kreslin, Marija Šterbenc.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.
si. Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Dalmatinova 1,
Ljubljana. Tisk, grafična
priprava, prelom, fotoliti:
Schwarz d.o.o., Koprška
106 D, 1000 Ljubljana.
Naklada: 117.500 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Aba, babica po materini veji je vedela vse. Vse tisto, kar sprašuje nepotešno radoveden podeželski otrok pri petih letih v novembrski večer. V kuhinji, kjer v peči popušča ogenj, in ob petrolejki, ki brli s skopo svečavo, dokler ji cilindra ne prekrijejo saje. Povedala je vse o Bogu, Adamu in Evi, kači, prepovedanem sadežu in izgubljenem rajju. In o metuzalemih, Noetu, oraklu Svete Odile in Nostradamusovih prerokbah. O dveh rajhenburških gradovih - zgornjem in spodnjem in o dveh grofih - zgornjem in spodnjem, ki sta se streljala. In o ubožanih nemških aristokratih v posavskih in dolenskih gradovih. In seveda o Rudolfu - avstroogrskem kronprincu, ki je v gradu Mayerling počil svojo ljubico. Ki je zatem počil še sebe. Za jokati žalostno. Vendar pa Aba ni jokala. In tudi sam sem skušal biti hraber. Uspelo mi je zadržati solzo.

Ko sem dopolnil šesto leto, so me poslali v šolo. Tako se je izničila moja kratkohača svoboda in prav tako moj blaženi, prvinski prakomunizem. V šolski klopi me je učiteljica s sivimi očmi in sovjnimi pogledi podučila, da so mimo Boga v nebesih in ljudi in živali na zemlji, mimo ptic v zraku in rib v vodi na svetu tudi mesta. O katerih pa Aba ni govorila. Učiteljica jih je predstavila s krogi na zemljevidu. Krogec je označil Krško onstran Save na kranski strani, medtem ko je bil Videm tostran Save na Štajerski strani zgolj vas, ki jo je ponazarjal manjši krogec. Manjši od Krškega. Kar je zadostovalo, da sem podvomil o šolski učenosti. Sicer sem pa šolo sovražil. In še bolj tako, ko so me starši iz Vidma poslali v Ljubljano k teti Fili, v stanovanjsko hišo na tedaj Bleiweisovi 16. Odkoder sem vsako juto petnajst minut pred osmo koračil po Nunski ulici prek Kongresnega trga v prvi a razred, na Prvo državno realno gimnazijo v Vegovi ulici. Mesto ni bilo krivo. Kriva je bila šola, da sem Ljubljano sovražil. Tudi zato, ker sem se z nespodbudnimi spričevali in popravnimi izpiti švercal iz razreda v razred.

Leta enainštiridesetega (v minulem stoletju) sem bil v peti šoli. Na cvetno nedeljo istega leta se je začela vojna. Po nekaj dneh so prišli v Ljubljano Lahi s puškami, zastavami, petelinjim perjem, marši in pleh muziko. Teden dni kasneje so odpeljali teto kot interniranko v neko zakotje v Apeninih. Ker je naglas sovražila fašizem. Za teto sem zapustil Ljubljano tudi sam. V Ljubljano sem se vrnil 9. maja leta petinštiridesetega. S kočijo, ki smo jo osvoboditelji zasegli dan poprej v vasici ob Orlah. Bili smo štirje, pravzaprav pet, če prištejem voznika, kmeta in lastnika kočije in vanjo upreženega konjička, ki se nam je upral. Štirje smo bili partizani, člani propagandnega odseka VII. korpusa. Z nalogo, da v mestu na radijski postaji preberemo poslanico Jožeta Borštmarja, prvega komandanta Ljubljane. In da iz skladišča in pozabe izbrskamo kukavico, ki ni kukala, odkar je bila Ljubljana okupirana. Kar smo tudi storili. Med štirimi sem bil najmlajši in temu primerno najmanj pomemben.

Tisti majski dan, z roso izpran, prestijan s soncem in klorofilom, ozvočen z navdušenjem množice, ki nas je navdušeno sprejela, bi bil že sam po sebi dovolj, da bi mesto vzljubil. A zgodilo se je že poprej. Zgodilo se je že v hosti. Kjer je med drugim sodila ljubezen do mesta v temeljno vezivo osvobodilnega boja. Ljubezen do Ljubljane. Oboževane in sanjane. Ljubezen, obdana z bodečo žico. Dosegljiva zgolj občasnim nostalgicnim pogledom s Krima. Tako z daljnogledom kot tudi brez. Ljubljana, ki smo se ji na ta dan povrnil. Osvobojeni, naši. Z vsem, kar je sledilo z zanosom in dramo.

Krogec na zemljevidu sem prebolel. In domislil vse potrebno. Tako o ljudeh kot o mestih. Da bi razumel, da Ljubljana ni Zagreb, ne Beograd, ne Rim, Berlin, Amsterdam, London, Pariz ali New York. Da je Ljubljana Ljubljana. Ženska s trizložnim lirično razvlečenim imenom. Ljubica za trubadursko dušo. Ki ob gradu in nebotičniku premore reko Ljubljanico. Ki jo objema s štirimi, spevnimi zlogi. In sploh, da premore vse, kar spoštljivega potrebuje mesto. Da ob številnih gostilnah in cerkvah premore opero in dramo in nekaj dodatnih odrov, in za nameček tudi lutkovno gledališče. Da premore znamenito filharmonijo. Da premore univerzo. Da premore Prešernov spomenik, Plečnikovo Tromostovje, Plečnikove Žale in Tivoli s cvetnimi gredicami in vevericami. In da ob vsem tem premore tudi kar nekaj zgodovine. Da premore spomin na mostiščarje, Rimljane, Kelte, Ilire, kmečke punte, protestante, Napoleona, brkatega cesarja, kralja, ki so ga v Marseillu ustrelili, in osvobodilni boj. V katerem smo vzraunali hrbtnico. Ker se nismo kot nekoč borili za staro pravdo, ampak za novo. In po tragičnih skušnjah, ko smo se borili pod tujimi zastavami, Slovenci kremeniti naposled zmagali pod lastno trobojnico.

Potem pa socializem, pot v svetlo bodočnost, študij, svinčeni časi in tisto, kar je preostalo od mladosti. In prvi zakon in punčka in drugi zakon in fantek. In vnuki in pravnuki. In moja potepanja. Po poldnevnikih in vzporednikih. In znova krogi in znova mesta. Ki sem jih odkrival in jih reševal kot križanko. Ena po vertikalni, druga po horizontalni. Ena z golobi, druga s psi, tretja z mački. Ena s katedralami, zvonovi in zgodovino, druga z antenami, nebotičniki, borzami in bankami. Ena vzvišena in skrivnostna, druga nasilna in bučna. Ena iz tisoč in ene noči, druga iz sonetov nesreče. In otok Šipan, in Pariz. In slike, knjige in minevanje. Vmes pa vedno znova in znova Ljubljana. Še vedno trubadurska. Še vedno ljubica z gradom, nebotičnikom in reko. Žensko mesto, ki spominja na nosečnico. Mesto z novo porodnišnico. V katerem se po nabrežjih reke sprehaja vse več študentov. In vse več lepih študentk. Mesto z dušo.

Jože Ciuha

Vlaganje v trajnostni promet

Tretja predstavitev Ljubljane

na svetovnem nepremičninskem sejmu MIPIM 2010

Foto: Studio Zadruga

Predstavitveni katalog Ljubljane na svetovnem nepremičninskem sejmu v Cannesu MIPIM 2010.

Ljubljana se med 16. in 19. marcem že tretjič predstavlja na nepremičninskem sejmu MIPIM v Cannesu, tokrat s predstavitvijo nove prometne politike trajnostne mobilnosti, ki jo je Mestna občina Ljubljana zastavila najprej v *Viziji dolgoročnega razvoja Ljubljane do leta 2025* in potem v nedavno razgrnjenem *Občinskem prostorskem načrtu*, sočasno pa jo postopoma že uveljavlja z novimi prometnimi ureditvami in ukrepi. Novi prostorski načrt je poleg temeljnega zagotovila, da bo država lahko kadar koli poglobila železnico in tako sprostila dragocene mestne površine, predvidel sistem celovitega urejanja prometa z nujnimi cestnimi povezavami, ločenimi pasovi in novimi linijami javnega prevoza, prestopnimi postajami na vstopih v mesto, novimi kolesarskimi potmi in območji za pešce, ki naj oživljajo mesto in privabljajo nove investitorje.

Za spremembo od avtomobila odvisnega življenjskega sloga

»Nov pristop pri reševanju problemov prometa in oživljanja javnih prostorov v mestih izhaja iz naslednjih predpostavk: ● da je javno življenje v mestu povezano s prostorom, ki je osvobojen tekočega in mirujočega motornega prometa, ● da je hoja edini naravni način gibanja po mestu, ki spodbuja mestni način življenja v javnih prostorih, ● da širitev cest in cestne mreže motorni promet povečuje in ga privablja v mesto, ● da se ljudje ne vozijo v mesto, če tam ne morejo parkirati, ● naj učinkovit in udoben javni prevoz ne bo dopolnilo, ampak nadomestilo za vožnjo z osebnim avtomobilom, ● da je mogoče samo z reorganizacijo pretovora in razvažanja blaga omejiti število in dolžino voženj dostavnih in tovornih vozil po mestu, ● da je minil čas, v katerem se je promet urejal na način, ki daje prednost avtomobilu na račun pešcev in kolesarjev, ● naj bo v prihodnje politika urejanja prometa v mestih naklonjena predvsem pešcem in kolesarjem v povezavi z različnimi vrstami javnega prevoza, ● da je uvedba cestnine za vožnjo avtomobilov po mestu najbolj primeren vir za financiranje javnega prevoza in izboljšanje pogojev za hojo in kolesarjenje,« je zapisano v uvodu predstavitvenega kataloga.

Prometni ukrepi za zmanjšanje prometne obremenitev v Mestni občini Ljubljana

Ljubljana na sejmu tudi sporoča, katere rešitve in ukrepe za izboljšanje kritičnih prometnih razmer se loteva. V minulih treh letih je sicer že bilo uvedenih več novih linij javnega prometa, vendar bo najbolj učinkovit ukrep uvedba linij javnega prometa s hitrimi programi na ločenih pasovih, povezanih s prestopnimi postajami parkiraj in se odpelji (P+R) tako na mestnem obroču kot v mestni regiji. V načrtu so kolesarske poti širine 2 metra ob vseh vpadnicah do parkirišča P+R, izboljševanje

kolesarskega omrežja na preostalih cestah na račun motoriziranega prometa, še posebej v mestnem središču in stanovanjskih območjih. Na postajališčih na P+R in postajah JPP ter v poslovnih stavbah in parkirnih hišah so predvidene kolesarnice. Na priključkih vpadnic na obvoznico je na parkiriščih P+R predvideno povečanje parkirnih mest na 40.000. V ožjem mestnem središču je predvideno zmanjšanje osebne prometa za 70 odstotkov, v širšem središču mesta za 40 odstotkov, v predmestju pa za 10 odstotkov. Nove garaže v mestnem središču bodo namenjene v prvi vrsti stanovalcem po načelu zamenjave »eno parkirno mesto na površini za eno parkirno mesto v garaži«.

Ukrepi za izboljšanje stanja mestnega prometa in posledično okoljskega standarda

Enotna vozovnica, pametna kartica urbana, je premikanje po mestu znatno pocenila in se je v kratkem času že uveljavila pri uporabi mestnega potniškega prometa. Največja prednost takega plačevanja je možnost štetja potnikov in natančnega spremljanja potniških tokov, s tem pa učinkovito načrtovanje voznih redov in sprememb linij. Visoke parkirnine za obiskovalce v mestnem središču in hkrati nizke na prestopnih P+R postajah bodo v prihodnje bistveno zmanjšale število voženj z osebnimi avtomobili po mestu, mestni načrtovalci pa že razmišljajo o uvedbi takse za vožnjo motornih vozil po mestu, kot jo poznajo druga evropska mesta. Dovoljevanje vožnje motornih vozil v posameznih območjih bo v prihodnje uravnavala politika omejevanja glede na škodljive izpuste. Ob prometnih ukrepih pa je pomembno spodbujanje k zdravemu načinu življenja, ki naj se začne že v vrtcu in osnovni šoli. Ljudje še vedno povezujejo višjo kakovost življenja z večjo mobilnostjo. Zato jim je potrebno prikazati razliko med dejansko porabo časa pri vožnji z avtom ali javnim prevozom, kolesom ali peš in jih

prepričevati, da hoja in kolesarjenje nista zgolj za rekreacijo v prostem času, ampak način potovanja na delo, v šolo, po opravkih, je posebej poudarjeno v naši predstavitvi na MIPIM-u.

Predstavitev novosti v mestnem središču

Na sejmu predstavlja Ljubljana tudi povsem preobrazeno podobo mestnega središča, v katerem je bila zamenjana in modernizirana komunalna infrastruktura od tlakov do mestnega pohištva. Prenovljeni drevoredi in parkovne ureditve, nove ureditve trgov v starem mestu, privabljajo nove obiskovalce in nove stanovalce v mestno središče, novi mostovi in brvi spodbujajo hojo in kolesarjenje, prenova in nove ureditve nabrežij povečujejo obseg javnih prostorov in jih bližajo vodnemu elementu – vse to nas v svetovni javnosti na sejmu predstavlja kot eno najbolj dinamičnih mest, ki s prenavljanjem javnih prostorov ob sočasnem omejevanju motornega prometa postaja bolj privlačno, varno, udobno in zdravo. Če k temu prištejemo še aktivno vodenje evropskega projekta Civitas Elan s strani Mestne občine Ljubljana, znotraj katerega so že bila preizkušena alternativna goriva javnega potniškega prometa in uveden kolesarki koordinator, ter tudi s stališča pridobljenih evropskih sredstev uspešno vključitev Razvojnega agencije Ljubljanske urbane regije v projekt trajnostne mobilnosti v celotni regiji, se lahko zanimanja tujih investorjev ob tako predstavljeni Ljubljani na svetovnem nepremičninskem sejmu samo veselimo.

Predstavitev je tudi tokrat zasnoval in uredil podžupan prof. Janez Koželj, organiziral jo je Odsek za mednarodne odnose in protokol, besedila so prispevali Ljubljanska urbana regija, Projekt Civitas Elan in Oddelek za urejanje prostora, grafično sta oblikovali Mojca Bizjak in Maja Licul, videopredstavitev je pripravil Jernej Vidmar, stojnico pa je postavila agencija KRES iz Ljubljane.

Ljubljana na poti v zeleno prestolnico Evrope

Zelena prestolnica Evrope 2012 in 2013 Kandidatura Ljubljane

Simona Berden

Služba za razvojne projekte in investicije

Čist zrak, parki in neosnaženo okolje, visoka kakovost mestnega življenja, trajnostne zamisli za zdravo mesto – tekmovanje za prestižno mesto okolju prijaznega favorita za zmago v letu 2012 in 2013 se je začelo. Skupina okoljskih strokovnjakov in žirija bosta vsako leto imenovali eno evropsko mesto za zeleno prestolnico Evrope. Prvo mesto, ki nosi ta naslov v letošnjem letu, je Stockholm, naslednje leto mu bo sledil Hamburg.

Nastanek in splošni cilji pobude

Zamisel se je porodila maja 2006 na sestanku v estonskem Talinu na pobudo tedanjega župana Jürija Ratasa, ki je k pripravi strokovnih izhodišč za podeljevanje tega naslova povabil prestolnice držav članic Evropske unije. Ljubljana se je povabila takoj odzvala in skupaj s predstavniki drugih 14 prestolnic pomagala pripraviti kriterije za pridobitev naslova, o čemer so pripravljavci podpisali tudi poseben memorandum.

Splošni cilj pobude je izboljšati evropsko mestno življenjsko okolje in s tem okolje nasploh. Okoli 80 odstotkov Evropejcev živi v mestnih območjih (tj. štirje od petih Evropejcev), zato imajo mesta ključno vlogo pri izboljšanju okolja in s tem kakovosti življenja.

Cilj naslova je nuditi mestom pobudo in energijo, da se medsebojno povezujejo in si izmenjujejo najboljše prakse ter izkušnje, hkrati pa se vključujejo v prijateljsko tekmovanje.

Za naslov se lahko potegujejo mesta, ki imajo več kot 200.000 prebivalcev.

Kandidatura evropskih mest za naslov 2012 in 2013

Do roka za oddajo candidature, 1. februarja 2010, se je prijavilo 17 evropskih mest iz 12 evropskih držav: Antwerpen (Belgija), Barcelona (Španija), Budimpešta (Madžarska), Bologna (Italija), Espoo (Finska), Glasgow (Velika Britanija), Ljubljana (Slovenija), Łódź (Poljska), Malmö (Švedska), Murcia (Španija), Nantes (Francija), Nürnberg (Nemčija), Reykjavik (Islandija), Rim (Italija), Sevilla (Španija), Toruń (Poljska) in Vitoria-Gasteiz (Španija).

Okoljski kazalniki

Ocenjevalna skupina bo utemeljila svoje ocene po naslednjih področjih: ● lokalni prispevek h globalnim podnebnim spremembam, ● mestni potniški promet, ● zelena urbana območja, ● trajnostna raba tal, ● narava in biotska raznovrstnost, ● kakovost zraka, ● obremenitev s hrupom, ● ravnanje z odpadki, ● poraba vode, ● čiščenje odpadne vode, ● ravnanje lokalne oblasti z okoljem.

Postopek izbora

Predložene candidature ocenjuje sosvet uveljavljenih mednarodnih strokovnjakov. Ti bodo

Foto: Nada Žgank

Ljubljanski potniški promet intenzivno posodablja vozni park mestnega potniškega prometa. Letos bo bogatejši za 39 sodobnih avtobusov; prvi so bili predstavljeni januarja.

do konca marca izbrali osem finalistov, ki bodo uvrščeni v drugi krog. Vsako mesto v ožjem izboru bo imelo priložnost, da predloži podrobnejše informacije in dokumentacijo o svojih dosežkih in vizijah. Nazadnje bo zmagovalni mesti za leto 2012 in 2013 imenovala žirija, sestavljena iz predstavnikov Evropske komisije in Evropske agencije za okolje (EEA), skupaj s predstavniki glavnih evropskih in mednarodnih organizacij na področju okoljskih vprašanj. Končna odločitev bo predvidoma sprejeta oktobra letos.

Kandidatura Ljubljane

Mestna občina Ljubljana se je za kandidacijo odločila zaradi številnih pridobitev, ki jih je že izvedla, bodočih načrtov in vizij, o katerih smo že in še bomo obširneje poročali. Prvi pogoj za kandidacijo je bil Program varstva okolja MOL (2007-2013), ki ga je Mestni svet MOL sprejel na svoji 9. seji, 1. oktobra 2007 (<http://www.ljubljana.si/si/življenje-v-ljubljani/okolje-prostor-bivanje/program-varstva-okolja/>). S podpisom župana Zorana Jankoviča k Zavezi županov (*Covenant of Mayors*) februarja lansko leto se MOL zavezuje k izvajanju ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka v mestu (zmanjšanje emisij) in za racionalnejšo rabo energije. K podpisu te zaveze smo pristopili že s podpisom deklaracije o podnebnih spremembah 27. oktobra 2008. Več informacij o zeleni prestolnici Evrope na: http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/index_en.htm

Glavni poudarki v kandidaturi Mestne občine Ljubljana

so naslednji: ● zapora mestnega središča, ki je namenjeno pešcem in kolesarjem, ● projekt Civitas Elan, ki ga vodi in koordinira Ljubljana, spodbuja alternativna prevozna sredstva, uporabo javnih prevoznih sredstev ter kolesarjenje, ● prehod na energetsko učinkovite sijalke javne razsvetljave, ki ustrezajo uredbi o svetlobnem onesnaževanju, ● izračun ogljičnega odtisa za celotno mestno upravo in podjetja v okviru Javnega holdinga in uvedba standarda EMAS. ● V pripravi so projekti uporabe sedanjih daljinskih sistemov za distribucijo toplote za daljinsko hlajenje stavb, ● deluje prva sončna elektrarna. ● dolgoročna oskrba Ljubljane z naravno

Foto: Dunja Wedam

Dve električni vozili, imenovani Kavalir, sta razveselili tako nakupovalce v zaprtem območju mestnega središča kot tudi številne turiste.

pitno vodo ter popolna obnova vodovodnega in kanalizacijskega sistema in izgradnja sistema, kjer ga še ni, ● redne meritve zraka in kakovosti podtalnice ter pitne vode, ● v tem mandatu 25 hektarjev novih parkovnih površin, obnovljenih parkovnih površin in zelenih površin, ● vzorčni vrtičkarski naselji, ● zgledno urejen odvoz komunalnih odpadkov, široko razvejana mreža zbiralnice za ločeno zbiranje odpadkov, podzemne zbiralnice, regijski center RCERO, ● Evropski teden mobilnosti, ● tradicionalne čistilne akcije.

Ne glede na postopek izbora in imenovanje zmagovalnih mest pa si bo Mestna občina Ljubljana še naprej prizadevala za trajnostno naravnan razvoj na vseh področjih varovanja okolja in ohranjanja narave, ki vsem Ljubljankam in Ljubljančanom nudi kvalitetno življenje, prijazno in lepo mestno podobo.

Zgoščevalna taksa, možnost za spremembo prometnih navad

Andrej Piltaver

Oddelek za varstvo okolja

Nekatera pomembna evropska mesta, med njimi London, Stockholm, Milano, Oslo in Rim, so v zadnjih letih zaradi vse gostejšega prometa uvedla zgoščevalno takso. Prvo mesto na svetu, ki je uvedlo zgoščevalno takso leta 1975 in kjer je ta v veljavi še danes, pa je Singapur. Zgoščevalna taksa (angleško *congestion charge*, v nadaljevanju ZT) je oblika finančnega nadomestila, ki ga plača voznik za vožnjo v določenem mestnem območju. V Ljubljani je v okviru projekta Civitas Elan v sklopu različnih ukrepov med drugim načrtovana tudi priprava možne sheme za uvedbo trajnostne zgoščevalne takse, ki bo po zaključku projekta predložena Mestnemu svetu MOL.

Uvajanje dodatnih taks v cestnem prometu je nadvse aktualna tema evropske transportne politike, ki podpira projekte z namenom, da bi raziskali tehnične, finančne, izvedbene, politične in ekonomsko-socialne vidike uvajanja taks v cestnem prometu (več na <http://www.transport-pricing.net/>). Projekt CURACAO je zbral in podrobno

Foto: Dunja Wedam

Na Dalmatinovi 1 že peto leto deluje energetska svetovalna pisarna, kjer usposobljeni svetovalci občanom brezplačno svetujejo pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za učinkovitejšo rabo energije.

analiziral večino dosedanjih evropskih izkušenj na temo (<http://www.curacaoproject.eu/>). Zbrane izkušnje kažejo, da uvedena taksa bistveno vpliva na spremembo potovalnih navad in na zmanjšanje uličnega prometa. Prednosti uvedene takse se odražajo tudi v čistejših, varnejših in mirnejših mestnih okoljih, ki postajajo bolj prijetna za ljudi. Zgoščevalna taksa je izvedbeno zelo zahteven ukrep. Zato je v zadnjih petih letih kljub vabljenim spodbudam s strani države deset britanskih mest opustilo načrte za uvedbo te takse, prav tako pa tudi dve mesti v ZDA. V Manchesteru in Edinburgu pa je bila odločitev o ZT zavržena na referendumu. Prometnih zagat pa referendum ni odpravil. Znani so štiri osnovni modeli sistemov ZT. To so: 1) kordonski sistem, ki zamejuje vstop v mestno središče - za prehod kordona je potrebno plačilo, 2) plačljivo območje ZT, pri katerem je potrebno plačilo za gibanje v tem območju, 3) cestninski obroč okrog mestnega središča, pri katerem je potrebno plačilo cestnine na obroču in 4) ZT v koridorju, kjer je potrebno plačilo za prehod skozi koridor.

(Andrej Piltaver je na Oddelku za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana vodja ukrepa 3.1 Civitas Elan.)

Varčevanje z energijo za dober ljubljanski zrak

Nataša Jazbinšek Seršen
Oddelek za varstvo okolja

Energetski koncept Mestne občine Ljubljana

Zagotovitev energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov je ključni strateški cilj, zapisan v Programu varstva okolja za Mestno občino Ljubljana, hkrati pa tudi naloga, ki jo bo moralo mesto reševati v naslednjih letih. Trenutno je v pripravi energetskega koncept. V skladu s predlogom novega energetskega zakona je rok za izdelavo dokumenta konec letošnjega leta. Dokument, ki bo temeljil na področnih strokovnih analizah, bo določil bodočo oskrbo z energijo, ukrepe za njeno učinkovito rabo, prav tako tudi rabo obnovljivih virov energije. Doslej je bilo izdelanih že več izhodiščnih študij: strokovne podlage oskrbe z energijo, analiza rabe energije v večjih industrijskih objektih v MOL ter na področju javne razsvetljave in analiza rabe energije v vseh

Foto: Dunja Wedam

Okoljski merilni sistem Mestne občine Ljubljana je z lokacije pred Figovcem prestavljen na križišče Vošnjakove in Tivolske ceste. Barvni rotopanoji na posodobljeni aparaturi zaznajo stanje posameznih parametrov z različno obarvanostjo.

javnih stavbah v lasti MOL. Podobne analize po drugih mestih so pokazale, da je ravno z ukrepi v javnih stavbah mogoče doseči največje učinke na področju rabe energije. V Ljubljani smo pregled stanja izvedli v vrtcih, šolah, športnih in kulturnih objektih, stavbah, kjer deluje MU MOL, zdravstvenih domovih, lekarnah ter stavbah, kjer delujejo četrtne skupnosti. Skupna letna poraba energije je pričakovano največja v osnovnih šolah, vrtcih in športnih objektih.

Okoljski merilni sistem MOL za spremljanje onesnaženosti zraka v novi podobi in na novi lokaciji

V Ljubljani spremljamo stanje onesnaženosti zraka že več kot štiri desetletja, seveda v omejenem obsegu. Pred desetletji je mestni zrak obremenjeval predvsem žveplov dioksid, strupen dušljiv plin, ki nastaja ob gorenju žvepla, vsebovanega v fosilnih gorivih. Ogrevanje s premogom je bilo tedaj glavni krivec za zelo onesnažen zrak pozimi. Z učinkovitimi ukrepi, kot so uvajanje daljinskega ogrevanja, plinifikacije in prehoda na okolju bolj prijazen premog, smo vrednosti tega onesnaževalca skorajda izkoreninili. Danes v Ljubljani prevladujejo onesnaževala, ki izvirajo neposredno iz prometa, predvsem dušikovi oksidi in prašni delci.

Stanje zraka spremljamo z okoljskim merilnim sistemom (OMS), ki je v lasti Mestne občine Ljubljana in je do nedavnega stal na ploščadi pred Figovcem. Zaradi nekoliko zastarele zunanje podobe zabojnika, predvsem pa zaradi ne povsem ustreznih lokacije merilne naprave - postaja je bila glede na zahteve direktive EU umeščena preblizu prometnega križišča - smo konec lanskega leta sistem prestavili na križišče Vošnjakove in Tivolske ceste.

Tisti, ki se pogosteje peljete oziroma sprehodite mimo, ste zagotovo opazili tudi novo, bolj opazno in zanimivo zunanjo podobo. Merilni kontejner je obdan z barvnimi rotopanoji, ki bodo registrirali stanje posameznega parametra z različno obarvanostjo. Rdeča barva bo izkazovala presežene vrednosti, za začetek najverjetneje prašnih delcev, zelena pa stanje v okviru dovoljenih vrednosti parametra. Podatki izmerjenih vrednosti bodo tudi v prihodnje dostopni na spletnih straneh MOL.

Energetska svetovalna pisarna v središču Ljubljane

V središču Ljubljane, na Dalmatinovi ulici 1 že peto leto deluje energetska svetovalna pisarna, v okviru

Foto: arhiv KP Ljubljansko barje

Z vladno uredbo konec leta 2008 je postalo Ljubljansko barje moderno zavarovano območje narave, ki ohranja značilno krajino, prebivalcem pa zagotavlja nove razvojne priložnosti.

katere usposobljeni svetovalci brezplačno svetujejo občanom pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za učinkovitejšo rabo energije, v zadnjem času pogosto tudi glede rabe obnovljivih virov energije. Energetske svetovanje poteka v okviru mreže »ENSNET«, ki jo vodi ZRMK iz Ljubljane. V lanskem letu je pomoč oziroma strokovne informacije poiskalo skoraj 500 Ljubljančanov, predvsem glede uporabe sodobnih tehnologij strojnih instalacij pri sanacijah, rekonstrukcijah in zasnovah objektov, prav tako glede toplotne zaščite stavb, zamenjave ogrevalnih naprav, izbire ustreznih oken ter zasteklitev in podobno. Energetska svetovalna pisarna deluje dvakrat tedensko, ob torkih in četrtkih med 16.30 in 19.30 uro po vnaprej naročenih terminih pri sodelavki Mestne uprave Maji Centa (01 306 11 44). Prostor je opremljen tudi z informacijskimi in drugimi publikacijami, strokovno literaturo, panoji, manjšimi eksponati ter potrebnimi strokovnimi pripomočki za učinkovito svetovanje.

Krajinski park Ljubljansko barje v novem institucionalnem okviru

V. d. direktorice Krajinskega parka Ljubljansko barje Barbara Zupanc o bližnjih načrtih na Barju

Kako potekajo aktivnosti na Ljubljanskem barju, odkar je bila sprejeta uredba o Krajinskem parku Ljubljansko Barje in ste bili imenovani za v. d. direktorice?

KP Ljubljansko barje je bil ustanovljen z vladno uredbo konec leta 2008 z namenom, da vzpostavi moderno zavarovano območje narave, v katerem se ohranja narava in značilna krajina, obenem pa zagotavlja prebivalcem nove razvojne priložnosti. Poleti 2009 je vlada ustanovila javni zavod KP Ljubljansko barje kot upravljavca z območjem parka, katerega naloga je skrbeti za izvajanje uredbe, njenih varstvenih, pa tudi razvojnih usmeritev. Ključne naloge zastopnika zavoda v tem polletnem obdobju niso bile toliko vsebinske, pač pa je šlo predvsem za konstituiranje in začetek delovanja zavoda kot osebe javnega prava. Teh opravil pa je kar precej, od vpisovanja v najrazličnejše registre do priprave vseh notranjih aktov in planskih dokumentov, ki jih takšna institucija potrebuje. Izveden je bil postopek

Foto: Dunja Wedam

V tem mandatu je Ljubljana dobila že 25 hektarjev novih parkovnih površin, ob tem pa reprezentativno obvodno sprehajalno zeleno pot ob Ljubljanici od Brega, prek Krakovskega nasipa do Trnovskega pristaniša.

imenovanja članov sveta zavoda (članov je sicer 15, od predstavnikov vlade in lokalnih skupnosti z območja, pa predstavnikov lastnikov zemljišč in nevladnih organizacij) in sredi januarja smo uspešno izpeljali konstitutivno sejo sveta zavoda, na katerem so člani med drugim sprejeli statut zavoda, pravilnik o sistemizaciji, poslovnik o delu, pa tudi finančni načrt in plan dela za leto 2010. Nekatere od teh dokumentov mora pred začetkom veljavnosti potrditi še ustanovitelj, torej vlada RS. Postopek je v teku. Sočasno poteka tudi obnova prostorov v Notranjih Goricah, kjer bo sedež parka. Kljub številnim formalnim opravkom smo poskušali v tem vmesnem obdobju, čeprav sistemsko financiranje ni bilo zagotovljeno, izvesti čim več ukrepov v podporo ciljem parka. Redno smo skrbeli za obveščanje in promocijo parka prek spletne strani, s pomočjo tiskanega gradiva in v neposrednem stiku z javnostmi (predavanja, razstave ...). Izvedenih je bilo nekaj ključnih bioloških raziskav, ki nam bodo v pomoč pri upravljanju z naravnimi vrednotami na Barju, vzpostavili smo geoinformacijski spletni portal z verjetno najbogatejšo bazo podatkov o nekem zaščitenem območju v državi. Opravljeno je bilo res veliko delo, stvari so pripravljene za zagon delovanja zavoda.

Kateri bistveni letošnji načrti so pred vami, kakšen je vaš letni proračun in iz katerih virov ter koliko sodelavcev imate?

Zavod bo, kot rečeno, v letu 2010 deloval na podlagi Programa dela za leto 2010, katerega potrditev na vladi še čakamo. Šele potem bo mogoče zagotoviti tudi financiranje zavoda, za delo katerega je v letošnjem državnem proračunu namenjenih nekaj čez 125 tisoč evrov, v mestnem proračunu pa 17 tisoč evrov. To je zelo malo denarja, ki zadošča le za najosnovnejše delovanje, čeprav je program dela zastavljen zelo ambiciozno. Toliko pomembnejše je bilo zato definiranje prednostnih nalog. Mednje smo letos uvrstili predvsem najem in ustrezno opremo delovnih prostorov, plače za tri zaposlene in pripravo načrta upravljanja s parkom, ki smo ga dolžni pripraviti na podlagi uredbe in ki bo postal osnovno orodje upravljanja s parkom. V prvem letu se bomo ukvarjali z razvojem kmetijstva in ustrezno rabo prostora ter z vzpostavitvijo baze podatkov najbolj ogroženih travnikov. Šele potem in predvsem če bomo uspeli pridobiti morebitna dodatna sredstva iz drugih virov, se bomo lahko lotili še drugih nalog, kot so označitev parka, ureditev rekreacijske infrastrukture in informacijskega

centra, razvoja storitev in produktov pod parkovno blagovno znamko in podobno. V sodelovanju z obstoječimi nadzornimi službami, predvsem pa nevladnimi organizacijami na terenu se bomo trudili preprečevati nedovoljene posege v prostor, predvsem nastanek črnih odlagališč odpadkov in gradbenega materiala, zaradi katerih je ogrožen celotni ekosistem Ljubljanskega barja, predvsem pa njegova pomembna vloga vodonosnika. Ko varujemo Ljubljansko barje, se je namreč treba zavedati, da pri omejevanju določenih dejavnosti, kot so denimo širjenje urbanizacije, intenziviranje kmetijstva, hidromelioracije, naravi neprijazne oblike rekreacije in podobno ne gre za omejevanje razvoja na račun ohranitve kakšne obskurne živalske vrste, pač pa za skrb, da bo Ljubljansko barje še naprej lahko opravljalo svoje osnovne ekosistemske funkcije kot mokrišče, predvsem svojo vlogo zadrževalnika vode in s tem varovanja prestolnice pred poplavami, pa kot rezervoarja čiste pitne vode, blažilca podnebnih skrajnosti, zelene površine, ki proizvaja kisik ter obenem omejuje izpuste toplogrednih plinov in nudi privlačno kuliso za zdravo preživljanje prostega časa ... Predstaviti Ljubljansko barje na ta način, skupaj z bogato naravno in kulturno dediščino, bo prav tako ena stalnih nalog upravljavca parka.

Povejte nam, kaj vse je trenutno oz. za letos na voljo ljubiteljem in obiskovalcem Barja in kje lahko dobijo tekoče informacije?

Pričakujemo, da bo v naslednjih mesecih postopek konstituiranja javnega zavoda KP Ljubljansko barje končan, da bodo prenovljeni prostori vseljivi in da bodo izvedeni razpisi za tri delovna mesta, s čimer se bodo lahko začele tudi spremljevalne dejavnosti, kot so denimo vodeni obiski parka, načrtujemo pa tudi ureditve kakšne učne, kolesarske ali jahalne poti. Do tedaj lahko obiskovalci Ljubljansko barje spoznavajo bodisi s pomočjo spletne strani www.ljubljanskobarje.si, kjer spremljamo tako zanimivosti za obiskovalce kot nekatere prireditve na območju. Maja bo že tradicionalni pohod po Ljubljanskem barju, še prej (27. marca in 17. aprila) pa tudi dve čistilni akciji, kjer lahko združite prijetno s koristnim. Organizirane ogledne po naročilu pripravijo na Zavodu za turizem Ljubljana in ZIC na Vrhniki, tudi nekateri zasebni ponudniki že ponujajo ogled Ljubljanskega barja z dobrim vodnikom. Vsekakor pa je pomembno, da se obiskovalci zavedajo, da je Ljubljansko barje dragoceno območje, ki si ga delimo tako z drugimi ljudmi kot tudi drugimi vrstami živih bitij.

Foto: arhiv Okoljskega centra

Velikopotezni akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu, ki bo potekala 17. aprila, se je doslej pridružil že 35.000 prostovoljcev, občin, komunalnih podjetij, šol, vrtcev, okoljskih organizacij, vladnih in nevladnih ustanov in podjetij.

Očistimo Slovenijo v enem dnevu

V soboto, 17. aprila 2010, bo v Sloveniji potekala največja prostovoljska okoljska akcija v zgodovini Slovenije z naslovom Očistimo Slovenijo v enem dnevu! Prostovoljci še do konca marca po vsej Sloveniji iščejo divja odlagališča in jih označujejo na zemljevidu, 17. aprila pa bodo s čistilno akcijo ta divja odlagališča tudi očistili vseh komunalnih odpadkov. Akcija se bo zaključila z zabavnimi dogodki v večjih mestnih središčih.

Pobudniki želijo v okviru projekta povezati organizacije in posameznike, ki so že doslej organizirali čistilne akcije, torej občine, krajevne skupnosti, turistična društva, lovske in ribiške družine, taborniške in skavtske organizacije, planinska društva, gasilska društva ... Hkrati želijo pritegniti k sodelovanju tudi vsaj 200.000 prostovoljcev, ki bi se 17. aprila udeležili te največje čistilne akcije. Da bi bil učinek projekta trajen, pa si bodo organizatorji skupaj s partnerji prizadevali tudi za dvig ozaveščenosti in izboljšanje zakonodaje na področju odpadkov.

V tej okoljski akciji bodo divja odlagališča očiščena komunalnih in kosovnih odpadkov, medtem ko bodo nevarni in gradbeni odpadki samo popisani in shranjeni v register. Prvi vseslovenski register divjih odlagališč bo potem predan občinskim upravam in državnemu inšpektoratu. Otroci in starejši pa se bodo osredotočili na čiščenje razpršenih odpadkov ob sprehajalnih poteh, okolice šol in vrtcev ter na čiščenje pohodniških poti. Planinska društva bodo organizirala čiščenje planinskih poti, ribiške družine bodo čistile obrežja rek, potapljači bodo čistili vode, jamarska društva pa brezna in jame.

Projekt Očistimo Slovenijo v enem dnevu! je nastal kot civilna pobuda. V štirih mesecih je podporo projektu izkazalo že več kot 35.000 posameznikov, občin, komunalnih podjetij, šol, vrtcev, okoljskih organizacij, vladnih in nevladnih institucij ter podjetij. Med ključnimi partnerji so častni pokrovitelji projekta, predsednik RS dr. Danio Türk, predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantarj in predsednik Vlade RS Borut Pahor. Cilj projekta je združiti vse segmente slovenske družbe, da se nam pridružijo in po svojih možnostih pomagajo pri uresničenju skupnega cilja, živeti v bolj urejenem in zdravem okolju.

Akciji se bomo pridružili tudi Ljubljanci. Mestna občina Ljubljana zato vabi vse prebivalce Ljubljane in okolice, otroke, šolarje, študente, njihove starše, stare starše, skratka, prav vse, da se 17. aprila 2010 v čim večjem številu udeležite te akcije in po svojih najboljših močeh prispevate k lepši in čistejši Ljubljani in Sloveniji.

Da bi izvedbo tako obsežne akcije lažje načrtovali, vabimo vse Ljubljance, da se prijavite na www.ocistimo.si. Veliko pomoči organizatorji potrebujejo tudi pri popisu divjih odlagališč, zato vabimo vse, ki poznate divja odlagališča v svoji okolici, da jih popišete in prijavite na www.ocistimo.si. Na spletni strani dobite vsa navodila ter tudi vse informacije o poteku akcije.

Knjiga in razstava iz poetičnega Vsestranska umetnica Eva Petrič

Od 23. februarja in samo še do 16. marca, ko bomo ob 18. uri pričeli sklepnemu umetniškemu dogodku, si je v galeriji Kresija na Stritarjevi 6 mogoče ogledati vznemirljivo razstavo vsestranske večmedijske umetnice Eve Petrič. Njena 1215 strani obsegajoča najnovejša knjiga z naslovom *Gr@y Matter - Siva snov: jezik senc* in istoimenska razstava je kot uvodni interaktivni dogodek med knjigo in likovno umetnostjo napovedala *Ljubljano – svetovno prestolnico knjige 2010* tako, da je umetnica galerijski prostor spremenila v prizorišče poetičnih senčnih podob, ki gledalcu, tudi samemu vsak hip odtiskovalcu lastne sence, govori v univerzalnem jeziku senc, ki jih slikarka razpozna kot nosilce čustev. Senčne podobe lebdi na nevidnih nitih izpod stropa, kot da bi sproti uhajale iz razprte knjige, ki dominira v prostoru pod njimi, dan in noč živo utripajo projicirane na veliko platno, pred katerim je v stekleni inkubator položeno senčnoobarvno jajce, na steno pa so razvrščene v umetniški periodični sistem. Sočasno je vsak dan razstava po ena senca objavljena na kulturni strani dnevnika *Delo* in bralce vabi, da iz časopisa izrežejo članke, ki v njih zbujejo občutek dneva, izražen z objavljeno poimenovano senco. Eva Petrič izrezke lepi na tla galerije in zdaj budno čakamo, »kaj se bo izleglo« iz njene »čustvogojnice«, ki je v galerijskem prostoru postavljena kot inkubator v zunanjem svetu ogroženega in zanjo bistvenega idealizma. Na dogodku z izbranimi obiskovalci je razstavo odprl župan Zoran Jankovič, ki je za sencami začutil sonce, umetnico pa je predstavil dr. Milček Komelj in njen slovar senc označil kot »sublimacijo dinamičnega, z ustvarjalnim erosom prežetega življenja«.

Od kod ideja za tako nenavadno predstavitev vašega senčnega univerzuma?

Razpis na spletu sem videla kot odlično priložnost, da svojo knjigo *Gr@y Matter - Siva snov: jezik senc* najprej javno predstavim v Sloveniji. Prva predstavitev v Berlinu lani poleti je namreč potekala v okviru mojega magistrskega študija na inštitutu Transart, newyorške umetniške podiplomske šole, ki deluje tudi v Evropi. Vselej me inspirira prostor sam, njegova zgodovina in namen, tudi tloris in oboje poskušam združiti. Mislim, da je razstava prav v tem prostoru našla svoj pravi dom, saj je bila Kresija desetletja zbirališče emocij ob registriranju rojstev in smrti in vseh vmesnih dogajanj v življenju posameznikov. Sicer pa je prostor zahteven, zato pa tudi izzivalen, in to mi je všeč.

Kipar Mirsad Begić je bil na otvoritvi ves prevzet in menil, da ste odkrili, kako se tukaj lahko zgodi sijajna ambientalna postavitev. Kakšni pa so drugi odzivi?

Prav danes je prišel klic iz revije Mentor. Fotograf Herman Pivk me je povabil, da naredi reportažo o tem projektu v reviji Mentor na kar osmih straneh. Povabilo je prišlo tudi z Dnevnika. Slikar Silvester Plotajs Sicoe pa mi je danes rekel, kako je opazil, da se tukaj dogaja nekaj posebnega. Pohvalne besede je v knjigo vtisov med drugimi obiskovalci zapisalo še nekaj zelo spoštovanih umetnikov, po elektronski pošti pa se mi je oglasilo tudi nekaj mojih mlajših kolegov. Najbolj pa me je razveselila pohvala moje sicer zelo zahtevne profesorice Jean Marie Casbarian iz New Yorka, ki je v profesorskem zboru kar nekaj tamkajšnjih uglednih umetniških podiplomskih programov. Doslej sem prejela tudi dve zelo kritični oceni, eno anonimno in eno podpisano, žal pa obe brez pojasnila, kaj ali zakaj jim razstava ni všeč, iz take kritike pa se žal ne morem ničesar naučiti. Sicer pa mi je več znancev povedalo, da spremljajo tudi občutek dneva v *Delu* in nekateri mi pošiljajo izrezke. Projekt je do ljudi postavljen kot velika zahteva, da si v svojem hektičnem načinu življenja vzamejo čas, si razstavo ogledajo in morda o njej zapišejo svoj vtis.

Ob razstavi ste zapisali, da prostor razstave »ni le rafinerija senc in destilarna občutkov«, ampak ga želite spremeniti v čustvogojnico, v gojišče novih emocionalnih stanj in hkrati v inkubator tistih občutenj, ki so zunaj njega ogrožena, in da je to za vas predvsem

Foto: Miha Fras

Likovna umetnica, pesnica in pisateljica Eva Petrič na otvoritvi razstave *Gr@y Matter - Siva snov: jezik senc* v galeriji Kresija pred svojim umetniškim periodičnim sistemom senc. Zaključni performans, v katerem bo umetnica povzela svojo izkušnjo interaktivnih odzivov na razstavo in objavo po ene sence – občutka dneva na kulturni strani časnika *Delo*, bo na istem mestu 16. marca ob 18. uri.

idealizem. Nam torej danes manjka idealizma? Lahko idealizem po vašem spreminja svet?

Točno tako. Idealizem je zelo pomemben, treba se je zavedati možnosti obstoja idealizma. Oscar Wilde je rekel, da smo vsi v isti sivi realnosti, kljub temu pa so nekateri, ki gledajo v zvezde. To zelo veliko pove. Če imamo tak pogled na življenje, ni toliko zavisti, ni zagrenjenosti, idealizem je lahko kolektivno pozitivno vzdušje. Zdi se mi pa, da se motivacija ljudi vse bolj izgublja. To sem povzela iz pogovorov z ljudmi prav v tistih dneh, ko sem pripravljala razstavo, ko so mi sami od sebe pripovedovali, kako občutijo nekakšno letargijo, da manjka idealizma. S tem se je strinjala tudi urednica kulture na *Delu* Jelka Šutej Adamič, ki je podprla moj projekt. Upam, da bo še kdo o tem kaj napisal v knjigo vtisov, ker nameravam iz tega, kar se bo razvilo, narediti dogodek, umetniški performans.

Doslej ste objavili sence, ki sprožajo pozitivne občutke: veselje, očaranost, navdušenje, danes pa je tiskarski škrat zapis občutka dneva iz prevzetosti zamaskiral v prevzetnost. Kakšen občutek v vas sproži tak nesporazum?

Vsaka senca ima svoje nasprotje in vsak občutek se lahko zelo hitro spremeni v svoje nasprotje, eno pripelje do drugega. Napake so mi največkrat inspiracija. Vsako občutje pa slišim tudi v zvočni spremljavi; veselje mi zazveni kot tralala, očaranost kot vauu, navdušenje kot hej, hoj, ho, prevzetost kot Ha!... – Mislila sem, da bo zelo težko najti članke, ki navdajajo z občutkom, ki vodi do idealizma, pa sem presenečena nad tem, koliko jih je. To me veseli in mi kaže, da morda niti sama ne opazim, koliko je v časopisih tudi dobrih novic, ki pa jih pogosto slabe zasenčijo.

Kako je vaše umetniško upodabljanje lastne sence privedlo do zamisli periodičnega sistema senc? Kako se senca počuti v tem sistemu?

Senca me vedno pritegne. Prej opazim senco kot karkoli drugega, odkar pomnim. Če pogledam svoje videoposnetke še iz časov, ko sem bila šolarica, ugotavljam, da sem pogosto snemala svojo senco. Ko sem študirala, me je začel zanimati samo svet senc, ker nisem želela upodabljati sebe, ampak sem iskala univerzalen simbol. V množici senc, ki sem jih začela obdelovati v temnici, je zame to moralo preiti v sistem. Hotela sem pokazati, kaj mi senca pomeni, da ima pomen in sporočilo,

vzporednega sveta idealizma v galeriji Kresija

in sem to povezala z jezikom. Periodična tabela me je fascinirala, ker je na videz tako enostavna zadeva, ki se mogoče zdi celo statična, a v resnici omogoča ustvarjalnost; z njo lahko sestaviš kar koli. Zdi se mi, da sence in emocije obstajajo enakovredno materialnemu svetu, a ker jih ne vidimo, jih ne občutimo kot resnične. Mislim pa, da se skozi emocije oziroma skozi naše zavedanje emocij lahko spremeni zelo veliko stvari. Če so ljudje emocionalno bolj sproščeni, je med nami lahko veliko več sporazumevanja. Pri tem ne želim emocij opredelčati, ampak jih samo označiti, pokazati, da obstajajo, pokazati njihovo vizualno in tematsko strukturo, ki je v nenehnem spreminjanju, v gibanju.

Kaj iščete v sencah, resnično sebe ali svet kot celoto?

Bila je točka zgodaj nazaj, ko sem se vprašala, v čem bo moje delo drugačno od drugih; najbrž se o tem vpraša vsak umetnik, čeprav so bile vse ideje že izumljene. Vprašala sem se, kaj hočem res sporočiti, to je, pokazati, kaj nas povezuje, kaj nam je skupno in ne, kaj nas razdvaja, in vprašala sem se, kako bom to naredila. Obsesivno sem raziskovala senco in se ves čas spraševala, testirala možnosti sence, tako pomensko kot vizualno. Slikala sem senco na vseh mogočih predmetih, z vsemi možnimi aparati, filmi, v različnih časih, ob tem pa sence postavljala pred različna vprašanja in opazovala njihov pomen. Mislim, da noben posameznik ne more vedeti vsega, če hoče ostati iskren, zame pa je glavno, da je to, kar delam, iskreno, pa tudi če je narobe. Če se človek resnično poglubi vase, pride do nečesa skupnega, pride do vseh. To je zame senca, to lahko sprejemem kot tisto, v kar čvrsto verjamem in zastopam. Senca mi je vseh ravno zato, ker kljub temu, da to vsi vidijo, kot da sem senca jaz, sama tega ne vidim tako, ampak jo gledam kot lik univerzalnosti. Zato večina mojih senc nima ob sebi vira, se pravi mene osebno ali dela mene, ker sem tokrat želela vizualizirati univerzalno senco. Tudi kadar gre za velika socialna vprašanja, mislim, da lahko naredimo spremembo le, če jo naredimo pri posamezniku. Umetnik lahko ustvari spremembo v atmosferi in tako mogoče odpre vrata do kakšnih vidnih majhnih sprememb, če se dotakne posameznika.

Vam je senca po vsem tem že kdaj spregovorila v besednem jeziku?

Knjigo *Gr@y Matter - Siva snov, jezik senc* začnem s stavkom: »In the begining there was a black tone./ Na začetku je bil črn ton.« S tem sem želela pokazati, da je bil pred vizualno podobo zvok. Kljub temu pa se mi zdi vizualni jezik, kakršnega mi predstavljajo tudi sence, univerzalnejši od besednega. Zdi se mi, da vloga sence ni v tem, da opozori sama nase, ampak da zaradi svojega obstoja opozori na vse, kar je okoli nje. Ko sem prevajala imena senc iz svoje knjige, ki je v osnovi angleška, sem se še prav posebej zavedela omejenosti besednega jezika oziroma njegove podrejenosti glede komunikacijske sposobnosti v odnosu do vizualnega jezika.

Sence kot svetlobni zapisi vas najbrž samodejno vodijo v film?

Sama sem te sence prvotno videla kot glavni del enega svojih scenarijev. Sence naj bi prikazovale vzporedno zgodbo scenarija, ki bi se odvijal skozi govor in barvne slike, vmes pa naj bi sence vstopale v vzporednim jezikom. Na podlagi prvega scenarija sem napisala knjigo, ker se možnosti za film od prijave projekta niso nikamor premaknile. To je bilo decembra 2005, ko je bilo v Argentini odkritih 50 otrok ugrabljenih mater (moj scenarij in knjiga ob ljubezenski zgodbi izpostavljata tudi problem identitete ugrabljenih otrok nasprotnikov vojaške hunte v Argentini), danes pa je odkritih še enkrat toliko. Film sem prijavila na Slovenski filmski sklad, pa je bil zavržen z utemeljitvijo, da to Slovenije ne zadeva in ni aktualno. Tako sta bila zavržena dva razloga, ki sem ju najbolj želela izpostaviti: da tudi nekaj, kar se dogaja na drugem koncu sveta, zadeva nas vse in da imajo nevidne vezi med ljudmi svojo vlogo. V Argentini sem v navezi s producentoma Lito Stantič, ki ima nekaj slovenskih korenin in katere fanta so v času vojaške diktature prav tako ugrabili in ji je ta tematika blizu, in Hugom Castro-Fauom. Želita, da pride podpora tudi iz Slovenije, ne nujno denarna.

Boste na svojih pogostih poteh v tujini poročali, da Ljubljana in z njo Slovenija letos nosi naslov svetovna prestolnica knjige?

Pravkar je za mano predstavitev moje poezije v Frankfurtu, zdaj pa odhajam na dunajske Dneve lirike. Povsod poročam o tem naslovu, ki se mi zdi zelo pomemben, ker kaže, da je knjiga jedro, iz katerega vse izhaja. V času, ko je internet pomemben in ko zasvaja vsa možna področja življenja, ima Ljubljana priložnost, da se še močneje zave pomena knjige.

Pripravljate za tisk že novo knjigo?

To je moja stara knjiga, ki sem jo napisala za otroke in me zdaj čaka še zadnja redakcija. Gre za metulja, ki živi v glavah mladega para. Tisti, ki so jo prebrali, pravijo, da nagovarja otroka v odraslem, kar me še bolj veseli. Knjiga govori o negativnem jazu in metulj pokaže zmago nad samim seboj. Zame je to že spet zgodba o idealizmu, o pomembnosti obstoja idealizma. Tudi na svojih barvnih fotografijah imam pogosto metulje, najbrž zato, ker je metulj simbol metamorfoze.

Verjamate v preobrazbo? Kako vidite človeka, ki doživi popolno preobrazbo, kot jo prisposablja metulj?

Vsaka stvar ima svoje nasprotje in pomembna je zavest o tem. Kakor koli je nekdo lahko zelo dober, je lahko hkrati popolno nasprotje. Smo pač produkt kemije, na periodični tabeli pa vidimo, da jo sestavljajo tako pozitivni kot negativni elementi. Zlo in dobro obstajata drugo ob drugem, od nas pa je odvisno, ali bomo v sebi izoblikovali in gojili dobre stvari. Žalost je lahko dobra ali slaba, jeza prav tako, odvisno, zaradi česa se jima prepustimo.

Podoba popolne preobrazbe bi videla kot stanje, ko ni več telesa in materialnega sveta, dokler pa imamo telo in materialni svet, moramo jesti, če hočemo obstajati, zato smo vključeni v prehranjevalno verigo in smo hočeš nočeš hkrati žrtve in rablji. S svojo lansko razstavo v Mestni galeriji *Znaš plavati* sem želela pokazati, da je senca edina, ki ne pade v to verigo, ker je v bistvu prikaz idealizma, tega, kar je nevidno, k čemur vsi težimo, ampak ker bivamo v telesu, ker obstajamo tukaj, se moramo pač soočiti s smrtjo in bolečino. S tem ne želim reči, da je treba stran od telesa, nasprotno, mislim, da je treba telo častiti, zato se tudi trudim, da bi moje sence postale bolj mesnate, bolj podobne telesu, telo pa bolj podobno senc. Iščem ravnotežje, odnos med profanim in sakralnim. Želim opozoriti, kako zlahka se zdrsne z ene na drugo raven, in poiskati zlato ravnotežje, o katerem so govorili že Grki. Ker imamo telo, stvari občutimo, imamo sluh, imamo vid, občutimo dotik in se s tem učimo.

Kakšen je svet vašega umetniškega upanja?

Sem velika idealistka. Od malega sem želela dati ljudem posebej s svojim delom upanje, zato sem iz psihologije prešla v umetnost, kjer lahko, če uspeš, dosežeš več ljudi, pri čemer so mi bile navdih zlasti knjige Viktorja Frankla. Upam, da je lahko vse zelo harmonično in iskreno, da to lahko obstaja tudi tukaj in zdaj, v to verjamem, sicer ne bi delala tega, kar delam. Estetika se mi zdi izraz harmonije, v vizualnem pogledu to, kar lahko obstaja tudi materialno, pa naj bo to naša sedanost, spomin iz naše preteklosti ali nekaj, kar nas čaka. Ne želim, da bi bilo moje mišljenje opredeljeno z besedami, saj se ves čas trudim, da je moje delo kot senca, kot emocije, ves čas s potencialom, da postane nekaj drugega, kar je zame bistveno. Če imaš idealizem, imaš vse, imaš zavedanje o energiji, na tem pa temelji ves obstoj. Mislim, da se veliko stvari vtisne v zavest v otroštvu. Ko sem sama odrasčala, sem se veliko selila in živela med različnimi jeziki in tudi če je bila angleščina stalnica, je v eni kulturi imela določena beseda drugačen pomen kot v drugi, zato bolj verjamem v vizualni jezik senc, ki v bistvu kaže emocije. Emocije so skupne in ustvarjajo atmosfero z empatijo. Atmosfera z empatijo je način, kako lahko prideš do vsakogar in lahko pripelješ do sprememb na bolje. Trdno verjamem, da je vsakdo rojen s to sposobnostjo, le da je danes precej zanemarjena. Zame pa je to moralnost, ki se z njo rodiš; če bi se svet zakotalil v to stanje, ne bilo opozicij, konfliktov. S senco želim pokazati, da sem jaz ti in da si ti jaz.

Ljubljanski razgledi

Kultura

Premiera in simpozij kot poklon Petru Božiču

Peter Božič: Šumi, režija Vinko Möderndorfer, Slovensko mladinsko gledališče, od 27. februarja naprej. »Prekvasenje« slovenske dramatike in gledališča, simpozij o dramatik in gledališču Petra Božiča, je potekal v dvorani Komuna Kina Šiške, 10. marca od 10. do 18. ure.

Čas, ko se zima počasi izteka in se napoveduje pomlad, bo letos v ljubljanskem kulturnem življenju potekal v znamenju Petra Božiča, prezgodaj umrlega izjemnega kulturnika, v zadnjem desetletju tudi nepogrešljivega mestnega svetnika in človeka, ki se je z vso razpoložljivo močjo boril za novatorsko, družbeno kritično in velikokrat getoizirano umetnost in kulturo. 27. februarja je v Slovenskem mladinskem gledališču doživela premiero njegova zadnja gledališka igra Šumi, ki jo je na oder postavil mednarodno priznani gledališki in filmski režiser, Božičev občudovalec in prijatelj, Vinko Möderndorfer.

10. marca pa so Slovensko mladinsko gledališče, Slovenski gledališki muzej in AGRFT v sodelovanju s Centrom urbane kulture Kino Šiška pripravili enodnevni znanstveni simpozij »Prekvasenje« slovenske dramatike in gledališča, posvečen tej ključni osebnosti slovenske povojne dramatike, gledališča in kulture: Petru Božiču.

Tako je Peter Božič, poleg Jožeta Javorška začetnik drame absurda na Slovenskem, ki je slovenskemu gledališču dal priložnost, da sicer z veliko zamudo uveljavi revolucijo form, ki so jih zdavnaj osvojili slikarstvo, kiparstvo ali glasba, prejel pozornost, ki mu pritiče. Podrobneje smo spoznali umetnika, ki je delil usodo mladih povojnih intelektualcev, s katerimi je v petdesetih in šestdesetih letih prenovil slovensko dramatik in predstavljal prvi val kulturniške opozicije.

Čeprav je bil med vojno z družino interniran v Nemčijo in je po vojni verjel v obnovo države in boljši jutri, so se mu sanje razblinile l. 1951, ko je bil obsojen zaradi protidržavnega delovanja. Vrgli so ga z mariborske gimnazije, ker je prijateljaval z avtorji gimnazijskega glasila Iskanja, in mu za pet let prepovedali nadaljnje šolanje. Čeprav so mu kazen leto kasneje črtali, je ostal politično zaznamovan. Bil je član Odra 57 in je zanj napisal tri svoja najodmevnejša dramska besedila (Zasilni izhod, Križišče in Vojaka Jošta ni). Družbeno kritičen in dejaven je ostal vse do svoje prezgodnje smrti lanske leto.

Simpozij je z različnih vidikov osvetlil bogati in intrigantni opus Petra Božiča tako po formalni, vsebinski kot politični plati. Pokazati, kako so hkrati z revolucijo form, ki je bila velikokrat politično sporna, nove dramaturgije povojnega slovenskega

gledališča, ki jih je v veliki meri spodbudil prav Peter Božič, proizvedle zmagoslavje nekega drugega, ne manj imperativnega koncepta odrske pisave: na eni strani so še povečale primat teksta, a so hkrati zavrnile njegovo kontaminacijo z literaturo in literarnim. S svojo antirealistično naravnostjo pa so, kar se morda zdi paradokso, ki pa zato ni nič manj usoden, s kar največjo natančnostjo opisale skorajda neobljudene pokrajine realnosti, ki jih ni mogla zajeti bodisi meščanska bodisi socialnorealistična mimetično-realistična dramska pisava.

Tako ostaja tudi danes. Tudi Božičeva najnovejša in na žalost tudi zadnja dramska matrica Šumi namreč ostaja zavezana tem temeljnim postulatoma tipične antirealistične oziroma realistično-kubistične naravnosti, ki (naj se to sliši še tako utopično) ohranjajo aktualnost tudi v postdemokratskem globalističnem slovenskem sedanjiku.

Režiser Vinko Möderndorfer je o njej razmišljal takole: »Ne gre ne za rekonstrukcijo Chubbyjeve biografije ne za rekonstrukcijo šumijevske generacije. /.../ Igra ne govori o času, v katerem je nastajala, lahko bi se dogajala tudi danes in bi govorila o današnjem času. Pri njej se mi zdi pomembno to, česar danes ni več. Ni več zaveze, častne besede. Beseda nima več tiste moči, ki jo je imela v sedemdesetih letih. Danes je beseda postala neka lahkotna zadeva, ki je ne jemljemo več resno. Celotna igra počiva na besedi, ki jo sin dá očetu, ki jo oče zahteva od njega, on pa to prisegoj izpolni. Gre za zelo preprosto stvar: pokopan želi biti tam, kjer je bil srečen, in ne tam, kjer ni bil srečen. Prav ta zavezanost častni besedi se mi zdi, da je povezovalna točka naše predstave, nekaj, o čemer je vredno spregovoriti.«

Predstavo Šumi si bodo Ljubljančani na številnih ponovitvah v tej in naslednji sezoni lahko ogledali v Slovenskem mladinskem gledališču. Izsledki simpozija pa bodo skupaj z bogatim dokumentarnim in še neobjavljenim gradivom iz avtorjeve zapuščine izšli kot posebna številka Dokumentov Slovenskega gledališkega muzeja.

Dr. Tomaž Toporišč

Simpozij o Ivanu Hribarju

Ivan Hribar na Slovenskem po vsej pravici velja za pojem komunalnega politika: Ljubljana kot moderno mesto in narodna prestolnica je v veliki meri njegovo delo. Pa vendar nam njegova podoba ostaja tudi zastrta. Hribar je poosebljal svet meščanov, ki je bil razbit v velikih morijah 20. stoletja. Kodeksi časti, bonton in red na eni ter delo, delo in še enkrat delo na drugi strani so njegovi dandanes že stokrat prevrnjeni mejniki.

Hribar, ki se je rodil 19. septembra 1851, po svoji volji pa se je za zmerom poslovil 18. aprila 1941, je bil ponosen, da je v življenju praktično vse dosegel sam. Bil je človek, ki je formalno opravil

morebiti največji prelom v slovenski politični zgodovini: 29. oktobra 1918 je ob desetih dopoldne z balkona ljubljanskega Deželnega dvorca – današnje Univerze – množico na Kongresnem trgu nagovoril kot »državljan in državljanke svobodne Jugoslavije«. To je bila časovno prva jasna in javna beseda o obstoju skupne slovensko-hrvaško-srbske nacionalne države, ki je ob svojem porajanju budila največja upanja, nato pa je prinesla najhujša razočaranja. Tudi znamenitemu ljubljanskemu županu ni bilo prizaneseno z njimi.

21. januarja letos je Inštitut za kulturno zgodovino ZRC SAZU priredil mednarodni simpozij o Ivanu Hribarju, ki je osvetlil predvsem manj znane plati njegovega življenja. Udeležili so se ga Andrej Rahten (politično delovanje), Stjepan Matković (stiki s Hrvati), Žarko Lazarević (gospodarstvo), Pavlina Bobič (v zaporu in pregnanstvu), Helena Dobrovoljc (jezikovni nazori), Petra Testen (pogled na svet), Milena Mileva Blažič (pisateljsko delo, zlasti neobjavljeni roman Gospod Izidor Fuček) in Igor Grdina (biografija). Prispevki z delovno zasnovanega posveta, ki je stal manj kot 150 evrov, bodo do srede poletja objavljeni v posebnem zborniku.

Prof. ddr. Igor Grdina

Odlomek iz leksikonske biografije Ivana Hribarja

Potem ko Hribar zaradi (samo)volje najvišjih oblasti habsburške monarhije ni smel več biti župan in je vsaj začasno opustil upe na politično kariero v obstoječem habsburškem okviru, se je močno navezal na Marijo Goričan (v krstni knjigi: Gorečan), ki je bila rojena 10. julija 1885 v Višnji vasi (št. 23) pri Celju (umrla 23. oktobra 1956 v Ljubljani – Cesta na Rožnik 41; njen brat Franc je bil priznan kmetijski strokovnjak). Z njo je imel hčerko Zlato Marijo, ki je zagledala luč sveta 11. junija 1913 v Pragi, njen krst pa je bil opravljen v tamkajšnji župniji sv. Vojteha. Ker je zakonodaja v zahodni polovici Avstro-Ogrske štivila katoliško pojmovanje zakonske zveze kot zakramenta (takšno stanje pa je v slovenskem prostoru ostalo v veljavi tudi po 1918), se Hribar vse do smrti svoje prve soproge Emilije Griga 19. marca 1926 ni mogel vnovič cerkveno poročiti. 21. februarja 1923 – torej prav tedaj, ko se je iztekel čas njegovega pokrajinskega namestništva – mu je zaradi tega pisal ljubljanski škof Jeglič. Pod močnim vtisom sprave Ivana Tavčarja s katoliško cerkvijo ga je duhovniški nadpastir v skrbi za rešitev duše opozarjal na to, da zaradi življenja v konkubinatu v primeru smrti ne bo mogel biti cerkveno pokopan. Hribar, ki ni imel želje, da bi s svojim zasebnim življenjem vzbujal javno pozornost in pohujšanje (osebnostnemu oblikovanju v skladu z verskimi načeli

je v drugem zvezku svojih spominov izrecno priznal veliko pozitivnost; zelo verjetno je bilo njegovo stališče rezultat nazorov Tomáša Garrigua Masaryka, ki je sodil, da je imelo krščanstvo ključen duhovnozgodovinski in vzgojni pomen za vključitev množic preprostih ljudi v proces humanizacije življenja v civilizacijskem okviru, ter je zato zagovarjal maksimo: »Jezus, ne Cezar!«, je takoj, ko je bilo mogoče – tj. 28. marca 1926 –, legaliziral svojo več kot desetletno zvezo z Marijo Goričan, prav tako pa je bila pozakonjena hčerka Zlat(ica) (poroka je bila na Dobrni). 28. avgusta 1928 je zaradi udrnitve družinskih razmer v skladu z običaji okolja tudi zapisal zelo čustveno posvetilo v 2. zvezek svojih spominov, ki jih je namenil svoji ženi Mariji; tam je dal objaviti tudi njeno in hčerkino sliko (upodobil ju je po vsem slovenskem svetu priznani dalmatinski oziroma dubrovniški umetnik Vlaho Bukovac).

25. slovenski glasbeni dnevi

Med 19. in 25. marcem se bo na 25. Slovenskih glasbenih dnevih zvrstilo: devet koncertov – nekatere bo spremljal tudi *Predtakt – pogovor z ustvarjalci*, slovenska premiera komorne opere, mednarodni muzikološki simpozij, razstava, glasbena delavnica za otroke, letos prvič pa tudi *Študentski dan*; skupaj v enem tednu kar 17 dogodkov. Slovenski glasbeni dnevi bodo potekali na desetih različnih prizoriščih v Ljubljani in v Novi Gorici. Zaznamovali bodo 100. obletnico rojstva skladateljice Marijana Lipovška in slišali 15 novih del slovenskih skladateljev različnih generacij. Celoten spored prireditve je objavljen na spletnem naslovu www.ljubljanafestival.si, kjer je mogoče kupiti tudi vstopnice. Vstopnice so na voljo tudi pri blagajni Križank in v Info centru na ljubljanskem gradu ter drugih prodajnih mestih Eventima po Sloveniji.

Pregledna razstava slik iz zapuščine slikarja Marjana Dovjaka

Galerija Furlan, ki deluje zunaj mestnega središča v Črnučah, kjer tamkajšnja kulturna društva, v sodelovanju s Četrtno skupnostjo Črnuče in OŠ Oskarja Kovačiča, pripravijo vsako leto več kulturnih dogodkov, je za 8. april pripravila pomemben umetniški dogodek. Na ogled bo pregledna razstava slik in risb prezgodaj umrlega slikarja Marjana Dovjaka (1928-1971). Razstava zajema vsa slikarjeva ustvarjalna obdobja, predstavljena bodo tudi doslej še nerazstavljena in dela, ki že zelo dolgo niso bila na ogled javnosti. Galerija je dela za Dovjakovo retrospektivo pridobila iz zapuščine, ki jo z ljubeznjivo hrani umetnikova žena Betka. Ob

Foto: Mateja Veble

Otroci so na otvoritvi umetnostnozvojnega festivala Bobri uživali v družbi Bobrčka.

Foto: arhiv MGML

Arheologi MGML so pod vodstvom Irene Šinkovec na Špici odkrili 4500 let staro koliščo.

Foto: Miha Fras

4. marca so v vrtcu Najdihojca, enotah Biba in Aeterna, odprli štiri oddelke prvega starostnega obdobja in oddelek drugega starostnega obdobja.

Foto: Dunja Wedam

Od letos po zaslugi OKS tudi športni mladinci poučeni vedo, kaj je to curling.

reproduktivne pravice žensk: globalno in nacionalno. Nasilje nad ženskami in njegove oblike so ena od najpogostejših kršitev človekovih pravic. V februarju pa okrogla miza na temo Nasilje v šolah – ali je mogoča enotna nacionalna strategija? Udeleženci so govorili o stanju na področju preprečevanja nasilja v šolah, razlogih za razpršenost preventivnega dela, vzrokih za odsotnost pregleda države nad preventivnim dogajanjem v šolah in kakšno strategijo v Sloveniji na tem področju potrebujemo.

Do konca junija bodo potekali dogodki, ki so namenjeni vsej zainteresirani javnosti, so brezplačni, zato vljudno vabljeni. Že 30. marca bo predavanje na temo – *Nasilje nad starejšimi*, ki ga bo vodila Darinka Rozman, (Društvo SOS telefon); 20. aprila bo mag. Mateja Štirn iz BRIO Svetovalnega centra vodila delavnico na temo – *Psihološka pomoč ženskam z izkušnjo nasilja*; 25. maja bo mag. Nataša Vanček, iz Društva SOS telefon predavala na temo – *Zloraba otrok, kako jo odkriti in kako otroku pomagati?* Sklepno predavanje, ki se bo zgodilo 29. junija, z naslovom – *V premežu sovražnosti, trpinčenje na delovnem mestu* bo vodila mag. Sonja Robnik (Inštitut za raziskovanje in razvoj interakcij). Več na: www.drustvo-sos.si.

Saša Cafuta

Dijaki s kulturo in altruizmom nad apatijo

15. februarja je bil objavljen težko pričakovan spored 6-dnevnega festivala Mladinske Altruistične Kulture – MAKfesta, ki bo potekal od 12. do 17. aprila. Skupina dijakinj z izvirnim konceptom ustvarja gibanje altruizma, s katerim spodbuja kulturno in humanitarno udejstvovanje ter povezovanje ljudi s skupnim ciljem: zbiranje denarnih sredstev v sklad za štipendiranje dijakov iz prikrajšanih enostarševskih družin. S skladom bo upravljalo okrajno združenje Rdečega križa Ljubljana. Več o MAKfest-u najdete na spletni strani www.makfest.si in na telefonskih številkah 031/ 747 223 (Gaja Naja Rojec) in 051/ 241 848 (Ana Kerin) ali pa na e-naslovu makfestival@gmail.com.

Sezamova svetovalnica

Starši, ki imate težave z vzgojo svojih otrok, ki opazate, da ne zmorete več vsega sami, ki bi se radi razbremenili težav, ki jih imajo vaši otroci v šoli, ki bi radi nasvet, svetovanje ali pomoč pri vzgoji otrok in organizaciji vsakdanjega družinskega življenja in če iščete občasno varstvo na domu, lahko pokličete na Sezam, Združenje staršev in otrok, Novi trg 1, Ljubljana v dopoldanskih urah: od 8. do 15.30 ure: 01/25 11 218, 041/960 257 ali pa po e-pošti info@zdruzenje-sezam.si. Svetujemo tudi otrokom, mladostnikom in družinam in po potrebi nudimo strokovno podporo.

Pravice iz Jamstvenega in preživninskega sklada

V slovenskem prostoru že dolgo deluje **Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije**. Iz **jamstvenega sklada** lahko uveljavljajo pravice delavci, ki jim je delovno razmerje prenehalo iz razloga insolventnosti delodajalca (stečaj, prisilna poravnava) in izbrisa podjetja iz sodnega registra. Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko **080 11 21**. Iz **preživninskega sklada** lahko uveljavljajo pravico do nadomestila preživnine zakoniti zastopniki za otroke, ki jim je določena preživnina, vendar je preživninski zavezanec ne plačujejo. Sklad v primeru izpolnjevanja vseh pogojev izplačuje mesečno nadomestilo preživnine, vendar najdlje do dopolnjenega 18. leta otroka. Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko **080 14 14**.

Veliko majhnega za veliko dobrega

Rdeči križ Slovenije vas vljudno vabi, da se udeležite ene izmed krvodajalskih akcij v marca 2010, ki bo v Ljubljani 16. marca 2010. Sicer pa v Ljubljani lahko darujete kri **vsak delovni dan na Zavodu RS za transfuzijsko medicino**, Šlajmerjeva 6, **od 7. do 15. ure, ob sredah pa do 17. ure**.

V mestu in naravi skačemo po travi

Letos bo potekal že štirinajsti **Taborniški festival**, tradicionalna taborniška prireditev in hkrati največjo mladinska prireditev v Sloveniji, organizirana v počastitev dneva Zemlje in dneva tabornikov. Taborniški festival bo potekal **v soboto, 17. aprila 2010, v ljubljanskem parku Tivoli, med Jakopičevim sprehajališčem in Tivolskim ribnikom 10. in 13. uro**. Prireditev je brezplačna in bo izvedena v vsakem vremenu. Letos bodo v sklopu akcije *Očistimo Slovenijo v enem dnevu* tudi taborniki prispevali k ohranitvi čistega okolja. Taborniki se bodo po končanih delavnica ob 13. uri podali na čistilno akcijo ljubljanskega Rožnika. Dodatne informacije so vam na voljo tudi na <http://www.mzt.org> in na mzt@rutka.net.

Mednarodni simpozij o homeopatiji

Slovensko homeopatsko društvo, Mednarodno združenje zdravnikov homeopatov (LMHI) in Evropski odbor za homeopatijo (ECH) vabijo na Mednarodni simpozij o homeopatiji, ki bo potekal 8. aprila 2010 od 17. do 19. ure v veliki konferenčni dvorani

poslovne stolpnice TR3 (Trg republike 3, Ljubljana). S simpozijem bodo tako tudi v Ljubljani prvič obeležili Mednarodni dan homeopatije in predstavili homeopatijo iz različnih vidikov. Vstop prost.

Medin – je to kaj medenega zame?

Morda, a ne nekaj slastno okusnega, pač pa za moje zdravje, za telo in duha. Medeno ime skriva v sebi »medicino integrativno«. Medeno ime je za tiste Ljubljančane in okoličane, ki iščejo za svoje zdravje in zdravje svojih bližnjih še nekaj več, kot nudi znanstvena medicina. Pa ne da alternativna medicina ni nič znanstveno preverjena, le pri nas se zelo počasi prebija v področje skrbi za zdravje. Danes je bila na obisku v Zdravilnem centru Medin Alenka, študentka 5. letnika medicine, ki se je na glas spraševala: »Pa zakaj ljudje ne vedo, kakšne možnosti še imamo za zdravljenje? Kaj lahko naredim, da bi se o zdravilstvu (kot pri nas rečemo alternativni in komplementarni medicini) učili tudi na fakulteti? Mene to nadvse zanima, pa nam naše šole te možnosti ne dajo.« To možnost bo še prinesel čas, neizogibno. Ljubljančani pa jo imate že danes, saj bo konec marca minilo leto dni, odkar je odprt Zdravilni center Medin. Deluje v sklopu raziskovalnega Inštituta Bion v Ljubljani. Se veselite pomladi, a bi najraje posekali topole ali breze, ki vas silijo v kašelj, v neprijetno solzenje in srbenje? Nikar niti v mislih ne sekajte dreves, saj vam ta, ko odcvetijo, prinesejo toliko svežega zraka, nam hladijo poletja, pojejo z vetrom in pticami v vejah. Raje si pozdravite spomladanske alergije ali vsaj ublažite z nekonvencionalnimi pristopi brez zdravlil. Te se lahko uspešno zdravijo v Zdravilnem centru Medin. Tam zdravijo prek biopolja, z bioresonančno napravo, ki jo imajo v Nemčiji zdravniki v skoraj vsaki splošni ordinaciji. Z njo lahko učinkovito dobrodejno vplivajo na naše telesno in energijsko počutje. V Medinu pa so dodali še svoj izviren pristop. V podporo zdravljenja nudijo posebne infopatske kapljice, ki so plod znanja raziskovalcev z Inštituta Bion. S kapljicami vplivajo na fiziološko stanje telesa prek njegovega biopolja. Posebnost infopatskih kapljic je nova metoda vtiskovanja zdravilnih molekularskih informacij prek električnega in magnetnega polja. Telo iz kapljic nato »prebere navodilo«, kako naj odpravi neko težavo in obnovi zdravje. Za potek zdravljenja pa skrbi zdravnica medicine, ki si je poleg fakultetnega znanja sama pridobila še znanje o zdravlilstvu, kar bo brzkome storila tudi študentka Alenka, ki je bila danes na radovednem obisku v Medinu. Tega si lahko privoščite tudi vi, če prej pokličete na telefon: 051/377 388.

Branka Lovrečič

Čertne skupnosti

ČS Moste

Predsednica ČS Moste Stanislava Marija Ferenčak Marin o sodelovanju z društvi in letošnjih delovnih načrtih

S katerimi izvedenimi deli je vaša četrtna skupnost v sedanjem mandatu največ pridobila?

Katera društva in posamezniki so vam pri vašem delu v pomoč in koliko društev sploh deluje na območju vaše četrtna skupnosti?

ČS Moste je najgosteje naseljena četrtna skupnost v Ljubljani, zato je druženje s krajanima naša prednostna naloga. Druženje na področju športa in rekreacije (turnir v malem nogometu, nordijska hoja, pohod) je mestoma doseglo take razsežnosti, da se je moralo posamezne skupine ali ekipe prerazporediti časovno in prostorsko, da so bile lahko strokovno vodene in deležne vse enake pozornosti. Moste so okolje, kjer je druženje ljudi v društvih nekaj običajnega in tradicionalnega, tej navadi je botrovalo tudi poimenovanje ulice v ožjem središču Most – Društvena ulica. Trenutno v ČS Moste deluje 110 različnih društev. Letno se ta številka seveda spreminja, vendar nikoli ne pade pod 90. Svet ČS Moste ima vsakoletne stike s 30 do 35 društvi in podobnimi skupinami. Predvsem pa za prireditve (osrednja čistilna akcija, *Evropski dan sosedov*, športno kulturna dejavnost *Sosed sosedu – človek*, široka obravnava varnostnih razmer, prireditev za otroke *Velikanček* in druge) potrebuje polno podporo in soorganizacijo Društva SPM (skupnostni programi za mlade), Društva tabornikov Črni mrav, PGD Štepanjsko naselje, Društva invalidov Moste ter še kakšnih 16 drugih društev, šol, zvez in zavodov.

S strani starejših občanov, tako tistih, ki prebivajo v organiziranih oblikah oskrbe, kot tistih, ki se stanujejo doma, opazamo in upoštevamo željo, da bi se njihovo sodelovanje še povečalo. Tudi skupne seje Sveta ČS Moste s Svetom stanovalcev Doma starejših občanov Fužine ter soorganiziranje raznih prireditev za starejše krajanje so postala stalna in redna oblika sodelovanja. Načrtovan obisk Papijota (za iskanje možnosti poglobitve sodelovanja pri dnevnem varstvu starejših) smo uresničili, vendar ne vemo, kako bo v prihodnje, ker nosilec dejavnosti žal izgublja prostore v ČS. V spodbujanju sodelovanja pri lepšanju okolja (skrb za ohranitev in kulturne sadike, ki jih je Svet med krajanje razdelil spomladi na čistilni akciji v obliki menjave – ena polna vreča v okolju pobranih odpadkov – ena sadika po želji: roža ali zelenjava) – smo opazili povečano medsosedsko komunikacijo, saj je udeležence (250) tega programa

Foto: Dunja Wedam

Zimska Knjižnica pod krošnjami v tivolskem rastlinjaku je odprta v to., sr. in če. od 11. do 17. ure, v so. in ne. od 11. do 15. ure.

Foto: Dunja Wedam

22. februarja se je začela gradnja brvi za pešce čez Ljubljanico, ki bo povezovala Petkovškovo nabrežje in Poljanski nasip.

Izboljšavo hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema v Ljubljani delno financira tudi Evropska unija iz kohezijskih skladov.

Foto: Dunja Wedam

Kljub mrazu gradnja Mesarskega mostu napreduje po predvidenem načrtu.

zelo zanimala uspešnost nege in skrbi za rastline. Komunikacija je bila izjemno zabavna in v veselje občanov, zato bo Svet ponovil ta program tudi v 2010. letu (najbrž s sadikami paprik in dalij) v sklopu akcije *Za lepšo Ljubljano*.

V Kulturni dom Španski borci (KD ŠB) je prišla nova kulturno-umetniška dejavnost Zavod En knap, z njenimi nosilci smo takoj navezali operativni stik na področju priprave slovesne otvoritve in stik trajnejše narave glede izmenjave metod dela za udeleževanje in obiskovanje dogodkov, ki so namenjeni prebivalcem. V ta namen je ČS Moste ob izdatni pomoči koordinatorke ČS nosilce dejavnosti v KD ŠB opremila s podatki o »oblikovalcih mnenja« (okoli 100 podatkov o ustanovah, zavodih, društvih itd.), prek katerih je mogoče vzpostaviti stik, da se zajame skoraj celotno število prebivalcev četrta Moste, koordinatorica pa jih je tudi natančno seznanila z vsemi oblikami dela Sveta ČS Moste, pri katerih lahko En knap deluje promocijsko. Ker je ožje središče Most izredno gосто pozidano, je četrtna skupnost že pred prihodom nove dejavnosti v KD ŠB intenzivirala prizadevanja za ureditev tega problema. Osvežila je ideje (in že izdelane načrte) o izgradnji podzemne garaže pod površino od Zaloške 55 do 61 (pod Tržnico Moste). Javno jo je podprl tudi župan na slovesni otvoritvi obnovljene Pošte Moste in na slovesnem pozdravu nove dejavnosti v KD ŠB.

Svet ČS Moste se je posebej posvečal mikrolokaciji prebivanja in je navezoval stike z upravniki in koordinatorji večstanovanjskih stavb (251 objektov, v katerih je 157 koordinatorjev), pri čemer je zaznal veliko željo prebivalcev, da bi uredili ožje stanovanjsko okolje: zelenice, drevje in podobno, vendar pri upravniki ni bilo pravega odziva, prav tako ne v mestni upravi, ki praviloma vzdržuje grajeno javno dobro. Tako se povečuje nujnost pospešenega razmejevanja javnih, funkcionalnih in skupnih funkcionalnih zemljišč oz. površin.

Za vplive proizvodnje TE-TOL na okolje so redna letna srečanja vodstva TE-TOL s Svetom ČS Moste postala tradicionalna in redna oblika sodelovanja. Vse bolj spodbudno delujejo na delo vodstva TE-TOL in na celoten Svet ČS Moste ter prek njega na prebivalce okolja. Glede ravnanja z odpadki so se predstavniki Sveta ČS Moste s predstavniki prebivalcev udeležili strokovno vodenege ogleda objektov za toplotno obdelavo sekundarnega goriva na Dunaju in Celju.

Z vzpostavitvijo komunikacije s sedanjim županom MOL in podjetjem Papir servis ter zainteresirano javnostjo se še vedno kažejo pozitivni premiki (začeti v letu 2007) v nadaljevanju iskanja možnosti za preselitev dejavnosti tega podjetja na ustrežnejšo lokacijo.

Kakšni so vaši delovni načrti za letoš?

Svet ČS Moste bo skupaj s Policijsko postajo Moste in drugimi pristojnimi izvajal napotke o splošni varnosti občanov, ki bodo namenjeni starejšim in upokojenim občanom ter obveščanje (informiranje) o splošni in prometni varnosti, varnih poteh v šolo in drugih krajevno običajnih obvestil, ki jih bo dopolnjeval z zanimivejšimi metodami obveščanja (fotografiranje, spletna stran, poseben barvni papir itd.). Svet se bo pridružil prizadevanjem dviga družbenih dejavnosti, dosegljivih vsem slojem njenega prebivalstva, predvsem tistim dejavnostim, ki pomenijo kvalitetno preživljanje prostega časa in prebivanja na splošno. Za spodbujanje in animiranje občanov pri vključevanju v akcijo MOL *Za lepšo Ljubljano* bo Svet pripravil čistilno-predstavitveno akcijo in nakupil material (kot pripomočke za večjo čistočo okolja) za razdeljevanje prebivalcem. Za krepitev medsebojskih odnosov bo organiziral prireditve *Evropski dan sosedov in Sosed sosedu – človek*. Veliko časa in volje bo namenil tudi za izvedbo druženja otrok z novoletno prireditvijo z naslovom *Velikanček*, ki jo bo obiskal tudi dedek Mráz. Naštete prireditve imajo za cilj boljše medsebojno poznavanje, mreženje družbenih dejavnosti v dobro prebivalstva, zaradi česar se bo Svet ČS Moste vključil v sodelovanje s tistimi društvi in organizacijami, ki organizirajo in omogočajo pridobivanje osnovnih znanj za življenje (prva pomoč, prometna varnost, plavanje, kuhanje, obiskovanje kulturnih prireditev, predstav, predavanj, razstav itd.) in ki so namenjena predvsem otrokom, mladini in najstarejšim občanom (kulturno-umetniška dejavnost, izletništvo, pohodništvo, druga podobna telesna dejavnost, ki omogoča ohranjanje zdravja in kondicije ter medsebojno druženje, hkrati pa prinaša učenje osnovnih tehnik življenja in učenje osnovnih znanj za življenje). Seznanjali bomo z delom društev, organizacij in podobnih skupin, ki v svojem programu nudijo članom in drugim prebivalcem enakopravne možnosti v vključevanje v različne družbene in družabne dejavnosti, ki jih organizirajo in vodijo na strokoven način. Predvsem bo v prvi vrsti zagotovljeno sodelovanje z najstarejšimi občani ter najmlajšimi in odrasčajočimi (sodelovanje s Svetom stanovalcev DSO Fužine in z društvi upokojujencev ter podobnimi skupinami, s Svetovalnico Fužine in drugimi programi Centra za socialno delo Ljubljana Moste Polje, TE TOL Moste, številnimi drugimi). Ker pa je leto 2010 volilno leto in bo zato krajše, predvidoma oktobra bodo nove volitve, se bo potrebno še posebej potruditi in vse zadane naloge opraviti v dva meseca krajšem obdobju. Držimo pesti!

Mestna uprava

Kanalizacija tudi pozimi ne počiva

Preteklo leto je bilo polno investicij v javno infrastrukturo, ki bodo omogočile prijaznejše življenje Ljubljančanom in Ljubljančankam. Med pomembnejše investicije sodi tudi nadgradnja kanalizacijskega sistema, ki se bo nadaljevala tudi v letošnjem letu.

V letu 2009 je bilo zgrajenih 3,2 km kanalizacijskih kanalov. Kanalizacijski zbiralniki, kot jim pravimo, so cevi premera 1200 mm, ki so položeni v globino 5 do 6 metrov. Ob izgradnji kanalizacijskih zbiralnikov je bila na nekaterih mestih prenovljena tudi sekundarna kanalizacijska infrastruktura, s čimer je celotna kanalizacija optimalno pripravljena za prihodnje potrebe. Cilj nadgradnje kanalizacijskega sistema je preprečiti čezmerno prelivanje odpadnih voda v Ljubljanico. S kanalizacijskimi zbiralniki, ki prevzamejo večje količine vode ob deževjih in jih kasneje odpeljejo proti Centralni čistilni napravi, smo ta cilj dosegli. Manjše prelivanje pomeni manjše onesnaževanje Ljubljane, ki tako ostaja biser Ljubljane. Projekt Izboljšava hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema v Ljubljani se bo nadaljeval še celotno leto 2010, ko bodo zgrajeni še zadrževalni bazeni. Trije bazeni, katerih lokacije si lahko ogledate na spletni strani projekta <http://www.ljubljana-kanalizacija.si>, bodo dodatno pripomogli k preprečevanju prelivanja odpadne vode v Ljubljanico. Na spletni strani odgovarjamo na vprašanja občanov in občank, ogledate pa si lahko tudi video in fotografske posnetke z delovišč.

Vsi sodelujoči v projektu stremimo k temu, da projekt zaključimo v zadanih časovnih rokih. Tako smo kljub občasnim nizkim temperaturam že pričeli izvajati pripravljala dela na lokaciji zadrževalnega bazena A2, ki se bo nahajal ob Stolpniški ulici. Bazen bo v celoti pod zemljo, tako bo večji del površine, na kateri bo potekala gradnja, kasneje povrnjen v prvotno stanje s stezo BMX. Na površini bo tako zgrajen le upravljalni objekt, dostopna pot in vstopne odprtine v bazen, ki bodo zaradi varnosti ograjeni. Prepričani smo, da delovanja kanalizacijskega sistema v prihodnosti ne boste opazili, to pa je tudi dokaz o kvaliteti izgradnje kanalizacije.

Gradnja nove brvi za pešce čez Ljubljanico

22. februarja 2010 se je začela gradnja brvi za pešce čez Ljubljanico, ki bo na območju med Gestrinovo in Usnjarsko ulico povezovala Petkovškovo nabrežje in Poljanski nasip. V sklopu gradnje brvi bodo potekala tudi obnovitvena dela obstoječega gasilskega črpališča na Petkovškovem nabrežju, črpališče na Poljanskem nasipu pa bodo odstranili in ga nadomestili z novim. Novemu

črpališču bo dodana plavajoča naprava, ki bo služila kot vstopno-izstopno mesto za ladjice.

Zaradi del bo na Petkovškovem nabrežju in Poljanskem nasipu promet oviran do 30. maja 2010. Poljanski nasip na območju delovišča bo popolnoma zaprt med dostavo materiala s težkimi tovornimi vozili. Parkiranje na Petkovškovem nabrežju bo mogoče le v omejenem obsegu.

Gradnja brvi je donacija družbe MONS nepremičnine in inženiring d. o. o., izvajalec gradnje je Primorje Ajdovščina d.d.

Začela se je gradnja garažne hiše Meksiko

1. marca se je začela gradnja garažne hiše Meksiko ob Bohoričevi in Njogoševi cesti. Dela bodo predvidoma trajala do 30. septembra 2010. V času gradnje bo zaprt pločnik ob Bohoričevi cesti, dostop do urgence bo urejen po pločniku ob Njogoševi cesti ter po dovozni poti. Dostopi bodo označeni. Promet na Bohoričevi in Njogoševi cesti sicer ne bo bistveno oviran, razen na območju uvoza in izvoza na gradbišče. Investitorica je Garažna hiša Meksiko d.o.o., izvajalec del pa Primorje, d.d.

Župan

Povabilo župana Zorana Jankovića na dneve odprtih vrat v Mestni hiši

Župan Zoran Janković ostaja odprt za predloge, pobude in morebitne težave Ljubljančan in Ljubljančank. Tako ste vsi, ki vam ni vseeno za naše mesto, **vsak prvi torek v mesecu dobrodošli na dneve odprtih vrat**, ko je župan na voljo med 14. in 17. uro v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1. Župan je dosegljiv tudi na elektronskem naslovu zoran.jankovic@ljubljana.si.

Pisma z vprašanji županu ali Mestni upravi lahko naslovite tudi na **Glasilo Ljubljana, Mestna občina Ljubljana, Dalmatinova 1, Ljubljana** in **Službo za pobude in pritožbe občanov, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, Ljubljana**.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-12-17.

Počastitev plemenitega poslanstva

Priznanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Foto: Miha Fras

Župan Zoran Jankovič je ob dnevu civilne zaščite tudi letos v Turjaški palači slovesno podelil zahvalne listine in plakete dolgoletnim prostovoljcem, ki pomagajo soljudem v najtežjih trenutkih. *Od leve proti desni:* Sergej Gala, Jošt Jakša, predsednik GD Ljubljana Mesto, župan Zoran Jankovič, Vladimir Rozman, Janez Škrbinc in mag. Robert Kus, načelnik OZRKO v Mestni upravi.

Tudi letos se je Mestna občina Ljubljana s plaketami in zahvanimi listinami simbolično zahvalila tistim izjemnim osebnostim, ki so ob svojem poklicnem delu in drugih dolžnostih predani plemeniti prostovoljni skrbi za soljudi, ko se ti znajdejo v najtežjih življenjskih stiskah ob naravnih in drugih nesrečah. Na slovesnosti v Mestnih galerijah in muzeju Ljubljana 3. marca je priznanja nagajencem izročil župan Zoran Jankovič.

Dobitnika zahvalne listine

Sergej Gala

(r. 24. avgusta 1954)
je že od leta 1996 član štaba civilne zaščite Mestne občine Ljubljana. Kot gradbeni inženir je vseskozi zadolžen za področje usklajevanja reševanj v primeru porušitev, v zadnjih letih pa skrbi tudi za področje varnosti pri reševanjih. Ukvarja se tudi s strokovnim nadzorom in oceno, ali je zagotovljena varnost in funkcionalnost zaklonišč. Sergej Gala je pri svojem delu vedno strokovno zanesljiv in preudaren. Njegova umirjenost in tehtno ravnanje pri reševanju strokovnih problemov vpliva sodelavcem zaupanje v pravilnost odločitev, ki jih potem toliko lažje upoštevajo. Krasijo ga tovarštvo, solidarnost in pripravljenost pomagati takrat, ko je njegova pomoč najbolj potrebna. Njegova nesebičnost se kaže v tem, da je vselej pripravljen delati na področju, ki ne prinaša materialnih koristi, temveč najde zadovoljstvo v tem, da njegovo delo pomaga ljudem v nesreči.

Vladimir Rozman

(r. 13. decembra 1930)
se je prostovoljnim gasilcem Prostovoljnega gasilskega društva Stanežiče-Dvor pridružil že leta 1945. Za svoje predano in strokovno opravljeno delo je bil leta 1954 izvoljen za predsednika društva. Njegov mandat je trajal kar trideset let. V tem času se je društvo iz majhne gasilske enote razvilo v pomembno prostovoljno gasilsko društvo, ki med krajani uživa velik ugled. Pod njegovim vodstvom je društvu uspelo zgraditi in opremiti za tiste čase sodoben gasilski dom, ki še danes služi svojemu namenu. Člani društva so z njegovim prejemom zahvalne listine želeli širšo javnost opozoriti na njegove velike zasluge, trdo delo in neprecenljiv prispevek k razvoju prostovoljnega gasilstva.

Dobitnika plakete

Janez Škrbinc

(r. 29. decembra 1932)
se je gasilski organizaciji pridružil v Vižmarjih leta 1947. Prvih dvajset let svojega delovanja v Prostovoljnem

gasilskem društvu Vižmarje -Brod se je posvečal predvsem operativnim nalogam. Z vztrajnim strokovnim delom in svojim odnosom do gasilskih tovarišev si je pridobival ugled in tako so ga leta 1971 izvolili za predsednika društva. Uspešno in predano ga je vodil kar 34 let, vse do leta 2005. V tem času je PGD Vižmarje-Brod močno napredovalo tako v strokovnem kot v materialnem pogledu. Prenajljali in povečevali so gasilski dom in priskrbeli sodobno gasilsko tehniko. Zaupanje, ki si ga je pridobil s svojim nesebičnim delom, in njegova sposobnost, da gasilce prostovoljce motivira za uspešno strokovno delo, je bilo razlog, da je bil leta 1979 izvoljen za predsednika Občinske gasilske zveze Šiška, ene od predhodnic današnje Gasilske zveze Ljubljana.

Poleg skrbi za delo in razvoj prostovoljnega gasilstva je bil tudi duša postavitve stalne muzejske gasilske zbirke, urednik zbornika ob 95-letnici društva in soavtor obsežne knjige *Ljubljanski gasilci skozi čas*, ki je izšla leta 2004.

Vse, česar se je lotil, se je Janez Škrbinc lotil temeljito in srčno, zato je vižmarskim in tudi drugim šišenskim gasilcem pripomogel k izjemnemu razvoju tako na področju operative kot infrastrukture. S svojim delom pa je prek sodelovanja v združenem odredu tudi bistveno prispeval k uspešnemu razvijanju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter h krepitvi organiziranosti, usposobljenosti in pripravljenosti sil za zaščito in reševanje. Njegova predanost gasilski organizaciji kot pomembni sili zaščite in reševanja, delu ter povezanosti z gasilskimi tovariši v njegovem primeru ne pomeni samo dela v prostovoljnem gasilstvu, marveč njegov način življenja v celoti.

Gasilsko društvo Ljubljana mesto

je v vsej svoji 140-letni zgodovini izstopalo po svojih prizadevanjih za doseganje visoke stopnje strokovnega delovanja v gasilstvu, naprednem vključevanju novih idej, spoznanj in oblik delovanja, tako da je bilo vzor delovanja tako društvom v svoji bližnji kot daljni okolici. Predvsem v začetkih svojega delovanja je pomenilo močno oporo slovenstvu in razvoju slovenskega gasilstva v takrat prevladujočem nemškem okolju. Društvo je znalo izkoristiti vso bogato tradicijo, izkušnje in znanje ter ga prenašati na področja delovanja tako gasilske operative kot delovanja preventivnih dejavnosti.

Leta 1995 je vodstvo društva sprejelo smelo odločitev, da v svoje vrste vključi obveznike civilne zaščite s svojega požarnega območja ter jih usposablja v nalogah reševanja in zaščite, hkrati pa vključuje v svojo redno dejavnost. Izobraževanje ter povezanost delovanja civilne zaščite in gasilcev se je izkazalo kot zelo uspešno.

Gasilsko društvo Ljubljana mesto je društvo z visoko usposobljenim kadrom, dobro tehnično opremo in visoko stopnjo prepoznavnosti v svojem okolju, je trden člen javne gasilske službe v Mestni občini Ljubljana, ki je v vsakem trenutku sposobno nuditi in izvajati vse naloge, ki jih družba od njega pričakuje. To delo tudi vselej, kadar je le potrebno, izvaja, pa naj bo to v mejah lokalne skupnosti ali zunaj občinskih meja.

Na podlagi Odloka o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08) Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana objavlja

javni razpis

za podelitev Župančičevih nagrad za leto 2010

Župančičeve nagrade so najvišja priznanja Mestne občine Ljubljana za izjemne stvaritve s področja umetnosti in kulture, ki pomembno oblikujejo kulturno življenje prebivalcev Mestne občine Ljubljana, kakor tudi za stvaritve, za katere so ustvarjalci prejeli mednarodna priznanja oziroma so s svojim delom pomembno prispevali k upodobitvi in predstavitvi mesta Ljubljane doma in v svetu.

Župančičevo nagrado lahko prejmejo ustvarjalci z območja Mestne občine Ljubljana za izjemne kulturne stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju preteklih dveh let (od konca marca 2008 do vključno marca 2010) ali za delo iz daljšega obdobja, ki trajno obogati kulturno zakladnico Mestne občine Ljubljana in je lahko izjemen kulturni dosežek tudi v mednarodnem merilu. Kadar gre za tako celovito delo, da ni mogoče prepoznati oziroma ločiti posameznikovega kulturnega prispevka, lahko dobi Župančičevo nagrado skupina ustvarjalcev.

Mestna občina Ljubljana bo podelila največ štiri (4) Župančičeve nagrade.

Pobudo za podelitev Župančičeve nagrade lahko podajo posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež v Mestni občini Ljubljana. Prav tako lahko tudi člani Komisije za podelitev Župančičeve nagrade, v skladu z razpisom, sami predlagajo druge kandidate po svoji presoji.

Predlagatelji ne morejo predlagati posmrtnih nagrad. Dobitnik lahko prejme nagrado samo enkrat in v tekočem letu največ eno priznanje Mestne občine Ljubljana.

Pobuda za podelitev nagrade mora vsebovati:

- podatke o kandidatu: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, rojstni datum v primeru fizične osebe, naslov, telefon ter v primeru pravne osebe še kontaktno osebo, kolikor je to mogoče;
- podatke o pobudniku: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, naslov, telefon ter v primeru, da je pobudnik pravna oseba, še kontaktno osebo;
- navedbo vrste nagrade: za življenjsko delo, za delo iz obdobja preteklih dveh let;
- utemeljitev pobude ter morebitna druga mnenja tistih, ki pobudo podpirajo.

Komisija za podelitev Župančičevih nagrad bo pozvala kandidate, da podajo soglasje h kandidaturi, ter v primeru, da je kandidat fizična oseba, tudi soglasje za uporabo osebnih podatkov. Če kandidat ne bo podal soglasja, bo pobuda izločena iz nadaljnje obravnave.

Pobude za podelitev Župančičeve nagrade pošljite na naslov: Mestna občina Ljubljana – Sprejemna pisarna, Komisija za podelitev Župančičevih nagrad za leto 2010, Adamič Lundrovo nabrežje 2, do vključno 12. aprila 2010 v zaprti ovojnici s pripisom »Za razpis: Župančičeve nagrade 2010 – ne odpiraj!«

Pobudniki bodo o izboru obveščeni v roku 14 dni po izboru.

Javni razpis za podelitev Župančičevih nagrad 2010 bo od dneva objave v Uradnem listu RS dosegljiv tudi na spletni strani Mestne občine Ljubljana (www.ljubljana.si) in v glasilu Ljubljana. Dodatne informacije lahko dobite na Oddelku za kulturo Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Ambrožev trg 7, pri sekretarki Komisije za podelitev Župančičevih nagrad Manji Ravbar po tel.: 01/306 48 38 in 01/306 48 45 in na e-naslovu: manja.ravbar@ljubljana.si. Uradne ure po telefonu so vsak dan od 9. do 11 ure.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; **Klinični center:** tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (pon., tor. in čet. od 14. do 15. ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **Pravnoinformacijska pisarna Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj MOL**, Tavčarjeva 3 (tor. in čet. od 18. do 19.30 ure): tel.: (01) 431 23 24; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **ROZA ALARM!** Prijavite homofobno diskriminacijo in nasilje prek spletne prijave na naslovu [www.ljudmila.org/lesbo/ alarm](http://www.ljudmila.org/lesbo/alarm). Namenjena je prijavam, obveščanju in poročanju o nasilju, zlorabah in diskriminacijah, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transspolne ter transeksualne osebe. Omogoča hitro in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. ● **Svetovalnica Fužine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem;** Preglov trg 15, tel.: 5206-447, vsak dan od 9. do 17. ure svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanan@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame**, Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/ 438 68 00, 01/ 438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30,** tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčka oddaste.

1 • Ljubljana – zelena prestolnica Evrope

V Delu 16. februarja 2010 je nekdanji župan Jože Strgar menil, da je kandidatura Ljubljane za zeleno prestolnico Evrope brez kvalificirane »uprave za javno zelenje« »prej predrznost« kot pogum, zato smo poprosili za dodatno pojasnilo o kandidaturi načelnico Oddelka za okolje Alenko Loose, ki je bila med drugim tudi članica skupine, v kateri so bila postavljena merila za izbor mesta, ki naj bi nosilo ta laskavi naslov.

Odgovor: Kako zeleno je mesto, je odvisno tako od države, ki pripravlja zakonodajo, kot od mesta, ki kroji kratkoročno in dolgoročno vizijo razvoja mesta. Če mesto skrbi za to, da je razvoj trajnosten, ga lahko okrona naslov zelena prestolnica Evrope. Sama sem sodelovala pri postavljanju meril za izbor in lahko povem, da med merili ni neoporečnih virov pitne vode in ne kakovostne pitne vode iz pipe, saj so jo velika evropska mesta že zdavnaj izgubila. To je nadstandard, ki je v Ljubljani zagotovljen za večino prebivalcev mesta. Ravno tako je Ljubljana zelo povezana z naravo in vodami.

In zakaj Ljubljana kandidira, v čem je pogum mestnih oblasti za ta korak? V viziji, v korakih, ki jih je po dolgih desetletjih mesto naredilo za to, da bi ustavilo degradacijo posameznih območij, mesto polepšalo in izboljšalo kakovost bivanja v njem. Iz mesta praznih in zapuščenih zelenic in cvetličnih korit, smoga in megle se Ljubljana spreminja v mesto zelenic, parkov, con, namenjenih pešcem, zavarovanih naravnih vrednot in vizije, ki presega štiriletni mandat. Že pred kandidaturo za zeleno prestolnico Evrope se je mesto s sprejemom Programa varstva okolja za Mestno občino Ljubljana leta 2007 zavezalo k nenehnemu izboljševanju stanja okolja. Hkrati pa naslov zelena prestolnica Evrope ne pomeni zgolj preštevavanja dreves in načina urejanja zelenih površin, ampak celovit pristop in odgovornost za

Foto: Davorin Tome

Gnezdo mlakarice na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje.

Foto: Dunja Wedam

Mestni redarji so ocenili, da je njihovo delo učinkovitejše, če so globe višje.

nenehno izboljševanje vseh parametrov okolja in narave z namenom nenehnega izboljševanja kakovosti bivanja v mestu, ki vključuje tako delovanje lokalnih in državnih institucij kot obnašanje in zavest posameznikov.

2 • Višje globe za prekrške so učinkovitejše

V javnosti zbuja veliko pomislekov zvišanje glob za prometne prekrške, kakor ga Mestna občina Ljubljana določa z decembrskim odlokom o cestnoprometni ureditvi, zato smo prosili za pojasnilo o tem, ali so pomisleki upravičeni, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet.

Odgovor: Z zadnjo spremembo Odloka o cestnoprometni ureditvi (december 2009) je Mestna občina Ljubljana zvišala globe za prekrške na predlog Mestnega redarstva, ki je ocenilo, da bi bili pri svojem delu učinkovitejši, če bi bile globe višje. Občina je ravnala v skladu z Zakonom o prekrških in določila višino glob, saj ni vezana na višino glob, ki jih je predpisala država v Zakonu o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1) za nepravilno parkiranje. Pri določanju prekrškov in glob za prekrške mora občina upoštevati le, da ne določi še enkrat istega prekrška, kot je že določen v zakonu, in seveda višje globe za isti prekršek, kot ga je določila država. V našem primeru so bankine že vključene v 52. člen ZVCP-1 in so zaradi tega sporne. Zato je Mestno občino Ljubljana Ministrstvo za promet na to opozorilo in zato predlagamo črtanje prve alineje prvega odstavka 30. člena (bankine), o čemer bo sklepal MS MOL na seji 29. marca 2010. Ostale alineje in višina glob za prekrške iz 30. člena odloka ostanejo nespremenjene, globa je 200 evrov, kar ni sporno tudi po mnenju Ministrstva za promet.

Nagradni fotonatečaj

Čarobna diagonalna: nagrajena fotografija avtorja Boruta Hafnerja

V ozko in temačno ulico, tlakovano z granitnimi kockami na Starem trgu (Ključavničarska ulica) je decembra kipar Jakov Brdar posrečeno vkomponiral okoli 50 metrov dolg in odsekan površinski odtočni kanal. Na plitko marmorno dno

je v smislu lokvanjev vstavil veliko količino v bron odličnih obrazov in mask s spačenimi, sarkastičnimi izrazi. Lahno spuščena struga spominja na tekoči trak, po katerem se vizualno kotalijo groteskni liki vse tja do skrivnostnega izliva v podtalno kanalizacijo. Kiparska intervencija pride do pravega izraza v deževnem vremenu, ko voda drsi in žubori mimo in skozi pritrjene bronaste spake. Detajl opisane motivike je v svoj objektiv imenitno ujel nagrajenec marčnega fotonatečaja Borut Hafner. Njegova nočna podoba predstavlja vedoželjnega otroka, ki v sklonjeni pozi strmi v umetno osvetljen žleb in se s prstom dotika bronaste figurice, delno potopljene v vodo. Kompozicija fotografije, ki jo izrazito poudarja močno osvetljen levi rob, je diagonalna in idealno odseva na otrokovem obrazu in oblačilu. Njegov ožarjeni profil izraža otroško radovednost in duhovno potešitev s fizičnim dotikom skrivnostnega reliefa. Fotografski posnetek je barvno uglašen, prevladuje zamolkla violetno-siva in modra barva, na kateri kot akcent zažarijo zlati elementi s svetlo diagonalno, ki spominja na neonsko razsvetljavo ali kozmični sij.

Stane Jagodič, akademski slikar in publicist

Foto: Borut Hafner

Nagrajena fotografija prikazuje skulpturo kiparja Jakova Brdarja s 700 bronastimi odlički. Umetniško delo je mestu darovala družba Medis, arhitekturna izvedba pa je delo arhitekta Roka Žnidaršiča iz biroja Atelier arhitekti.

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 5. aprila na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e- naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si.